

HASŁO ŁÓDZKIE

REDAKCJA i ADMINISTRACJA, Łódź, Piotrkowska Nr. 15
Telefony: Redakcja 1-81-06, Administracja 1-53-66

CENA 20 GROSZY

Redaktor naczelny przyjmuje codziennie od godziny 6—7 wieczorem
Sekretariat czynny od godz. 12—1 w poł. i od 6—7 wiecz.

JUTRO POSIEDZENIE SEJMU

Na porządku dziennym znajdzie się 12 spraw

Sprawa zwolnienia Senatu dotychczas nierozstrzygnięta

Korespondent „Hasła” (W) telefonuje z Warszawy:

Wobec tego, że zarządzenie Pana Prezydenta Rzeczypospolitej o zwolnieniu nadzwyczajnej sesji sejmowej pojawiło się onegdaj wieczorem, p. marszałek sejmu Daszyński uznał za możliwe ze względów technicznych podjęcie prac sejmowej już w piątek, dn. 23 b. m., t. j. w dniu na który sejm jest zwołany. Pierwsze posiedzenie sejmowe odbędzie się zatem w piątek, o godz. 12 w poł.

Tak szybkie oznaczenie terminu pierwszego posiedzenia, umożliwiło p. marszałkowi Sejmu wcześniejsze podpisanie dekretu przez P. Prezydenta Rzeczypospolitej, który onegdaj zwołał sesję nadzwyczajną od 23 b. m. m. ino, iż miał prawo podpisać dekret dopiero w terminie ściśle konstytucyjnym, t. zn. dwa tygodnie od chwili wręczenia przez opozycję decyzji o zwolnieniu sesji, ściśle mówiąc 23 b. m., podpisał jednak dekret o 3 dni wcześniej, t. j. 20 b. m., dając tym sposobem dowód, że pragnie, by sprawy tak pilne, zdaniem opozycji, mogły być załatwione możliwie najprędzej.

Porządek dzienny piątkowego posiedzenia jest następujący:

1) Pierwsze czytanie szeregu projektów ustaw: m. in. o dodatkowych kredytach.

2) Trzecie czytanie projektu ustawy o zuchyleniu przepisów wyjątkowych.

3) Dalszy ciąg dyskusji w sprawie zmiany przepisów ustawy z dnia 15 lipca 1925 r. o państwowym podatku przemysłowym.

4) Sprawozdanie Komisji Skarbowej o samodzielnym podatku wyrównawczym dla gmin wiejskich. Sprawozdawca poseł A. Bogusławski.

5) Sprawozdanie Komisji Skarbowej o ulgach dla nowowznoszonych budowli. Sprawozdawca poseł Osada.

ODZNACZENIE

p. starosty Dychdalewicza

Starosta grodzki m. Łodzi, p. Jan Dychdalewicz, odznaczony został Złotym Krzyżem Zasługi za zasługi położone na polu pracy społecznej i pracę w służbie państwa woj. — (ISKRA)

RADNI PARYŻA

gośćmi stolicy Polski

WARSZAWA, 21.V. Przybyłych w dniu dzisiejszym do Warszawy przedstawicieli rady miejskiej m. Paryża powitali na dworcu: ambasador p. Laroche, ambasador Chłapowski, szef protokołu dyplomatycznego Romer, gen. Denain, prezes rady miejskiej Jaworowski, prezydent miasta Słomiński, wiceprezydenci rady miejskiej: Wilczyński, Szarzyński i Mayzel, wiceprezydenci miasta Borzecki, Biedowski, przedstawiciele prasy stołecznej i t. d. Po krótkim cereście w salonach recepcyjnych dworca goście udali się do przygotowanych dla nich apartamentów w hotelu Europejskim. (PAT)

6) Sprawozdanie Komisji Budżetowej o projekcie ustawy o dodatkowym kredycie na okres budżetowy od 1 kwietnia 1929 r. do 31 marca 1930 r. Sprawozdawca poseł A. Krzyżanowski.

7) Sprawozdanie Komisji Budżetowej o rządowych projektach ustaw o kredytach dodatkowych na okres budżetowy

Plotki opozycji

o memorjale dra Kazimierza Świtalskiego

W kilku pismach pojawiły się wiadomości, jakoby b. prezes Rady Ministrów, dr. Kazimierz Świtalski złożył na ręce Marszałka Piłsudskiego jakiś bliżej nieokreślony memorjał, omawiający nastroje polityczne w związku z możliwością nowych wyborów do ciał ustawodawczych. Agencja „Iskra” jest upoważniona do stwierdzenia, iż żaden tego rodzaju me-

morjał wogóle nie został Marszałkowi Piłsudskiemu złożony, a w szczególności nie składał takiego memorjału dr. Kazimierz Świtalski.

Wszystkie w związku z tą nieprawdziwą wiadomością zanotowane pogłoski i podane przez prasę komentarze polegają na zupełnie dowolnych wymysłach. (Iskra)

Ameryka przeciwko Europie

Rząd Stanów Zjedn. jest przeciwny polityce Dawesa

Londyn 21 maja.

W prasie angielskiej pojawiły się pogłoski o zamierzonym jakoby ustąpieniu ambasadora Stanów Zjednoczonych Ameryki gen. Dawesa. Wymieniano już nawet następcę jego w osobie p. Fletchera, b. ambasadora w Brazylii, jednego z najbliższych doradców obecnego prezydenta Hoovera. Wiadomość została zdemontowana oficjalnie przez ambasadę amerykańską, zaprzeczającą równocześnie pogłosce o wyjeździe ambasadora Dawesa do Waszyngtonu i komunikującą, że gen. Dawes wyjeżdża do Ameryki dopiero we wrześniu w związku z przygotowaniem do wystawy wszechświatowej w Chicago. Dementi to jednak nikogo w Londynie nie przekonało. Ogólnie uważane jest za fakt, że na jesieni nastąpi zmiana na stanowisku ambasadora Stanów Zjednoczonych w Londynie.

Już podczas konferencji morskiej widoczny był wyraźny rozdźwięk pomiędzy ambasadorom Dawesem a sekretarzem Stanu Stimsonem. Dawes, który do rozpoczęcia konferencji londyńskiej w sposób najbardziej aktywny prowadził z ramienia Ameryki negocjacje z Mac Donaldem, w okresie trwania konferencji był całkowicie odsunięty od udziału w rokowaniach.

Wiadomym jest również, że gen. Dawes nie należy do ludzi bliskich prezydentowi Hooverowi i że ponadto poglądy Dawesa na jaknajściślejszą współpracę z Europą nie znajdują poparcia w Białym Domu. Akcja admiralicji amerykańskiej, zwrócona przeciwko ratyfikacji układu londyńskiego przez senat amerykański, jest równocześnie akcją skierowaną przeciwko Dawesowi. (PAT)

Krwawy szturm

przy pomocy tanków i aeroplanów

Szanghaj 21 maja.

Po kilkutygodniowej zacieklej walce, w której brały udział tanki i aeroplany do bombardowania, oddziały rządowe zajęły silnie ufortyfikowaną miejscowość Kwei-Teh na granicy prowincyj Honan-Kiang-Si. Czang-Kai-Szek, który sam kierował walką, nakazał ostatecznie swej

pierwszej dywizji „wzorowej”, wyszkolonej przez instruktorów niemieckich, dokonać wyłomu w murach i wziąć miasto szturmem. Według komunikatu rządowego, wzięto 6000 jeńców i zdobyto 8 armat i wiele karabinów maszynowych. Straty, poniesione w walkach, wynoszą około 3 tysięcy ludzi. (PAT)

28 zabitych, 29 rannych

Wielka katastrofa kolejowa pod Moskwą

Moskwa 21 maja.

Wezorem pod Czernaja na linii Moskwa — Kazań pociąg osobowy zderzył się ze zdążającym z przeciwnej strony

pociągiem towarowym. Z pod szczątków rozbitych wagonów wydobyto 23 zabitych i 29 rannych, przeważnie dzieci.

o 1 kwietnia 1929 do 31 marca 1930 r. Sprawozdawca poseł A. Krzyżanowski.

8) Sprawozdanie Komisji Budżetowej o zmianach w budżecie na rok 1929-30. Sprawozdawca poseł A. Krzyżanowski.

9) Sprawozdanie Komisji Budżetowej o rządowym projekcie ustawy o dodatkowych kredytach na rok 1927-28. Sprawozdawca poseł dr. Lieberman.

10) Sprawozdanie Komisji Budżetowej o rządowym projekcie ustawy w sprawie zmiany i uzupełnienia ustawy z dnia 10 czerwca 1921 r. w przedmiocie utworzenia Państwowego Banku Rolnego. Sprawozdawca poseł A. Krzyżanowski.

11) Sprawozdanie Komisji Reform Rolnych o projekcie rządowym w sprawie przedłużenia terminu przedawnienia rent i rat rentowych na obszarze województw poznańskiego i pomorskiego oraz górnośląskiej części województwa śląskiego. Sprawozdawca poseł Olewiński.

12) Rezolucje, zgłoszone do preliminarza budżetowego na rok 1930-31.

Mimo zwolnienia sejmowego dotychczas nie ukazał się dekret o zwolnieniu sesji nadzwyczajnej Senatu.

Wczoraj twierdzono w Warszawie, że stało się to skutkiem nieobecności w stołicy członków prezydium Senatu, wieczorem zaś lansowano pogłoskę, że Senat wogóle nie będzie zwołany, gdyż w petycji „Centrolewu” kluby poselskie nie wspominały nic o zwolnieniu Senatu, P. Prezydent więc, zgodnie z art. 25 - Konstytucji zwołał jedynie Sejm.

Ostatecznego rozstrzygnięcia w sprawie zwolnienia sesji nadzwyczajnej Senatu należy się spodziewać w najbliższych dniach.

AMB. WILLYS

przybywa dziś do stolicy

Dnia 22-go b. m. przyjeżdża do Warszawy nowy ambasador Stanów Zjednoczonych Amer. Półn., p. Willys z małżonką.

Przyjazd nastąpi o godz. 18-ej wiecz. (ISKRA)

STRASZNE SKUTKI trzęsienia ziemi

TEHERAN, 21.V. Wśród ruin miejscowości, nawiedzonych niedawno katastrofą trzęsienia ziemi, znaleziono 2000 trupów.

ZYWCEM ZASYPANI 100 ofiar eksplozji

LONDYN, 21.V. W Maritzburgu w Natalu w kopalni węgla należącej do Dundee Co. nastąpiła eksplozja, z powodu której około 100 tubylców i 1 Europejczyk zostało uwięzionych w podziemiach. Znaczna ilość krajowców, z których wielu doznało ciężkich poparzeń, udało się uratować, jednakże istnieje obawa, iż większa część nie będzie mogła być uratowana.

Rozruchy w Indiach trwają

Przywódczyni ruchu niepodległościowego została aresztowana
W czasie ataku na składy soli wiele osób odniosło rany

BOMBAJ, 21.V. Policja aresztowała wszystkich urzędników biura kongresu narodowego, w tej liczbie przewodniczącego Varimana. (PAT)

LONDYN, 21.V. Korespondent specjalny „Daily Telegraph” donosi z Bombaju, że od pewnego czasu krąży uporczywe pogłoski, jakoby rząd angielski miał zamiar uczynić ostatnią próbę porozumienia z nacjonalistami hinduskimi celem uzyskania współpracy Gandhiego i jego zwolenników z anglo-hinduską konferencją, która ma się zebrać w dniu 20 października r. b. w Londynie. Na Gandhiego ma być wywierany nacisk celem skłonienia go do porozumienia, któreby przyczyniło się do uspokojenia kraju oraz uczyniło bezcelowym jego dalsze przebywanie w więzieniu, które w przeciwnym razie może potrwać od roku do dwu lat. O ile Gandhi zechce wziąć osobisty udział w konferencji londyńskiej, natychmiast wydany będzie nakaz uwolnienia wszystkich więźniów politycznych, aresztowanych podczas ostatniej kampanji niepodległościowej. W kołach angielskich panuje przekonanie, że

Gandhi zdaje sobie sprawę z tego, że ruchowi jego grozi przekształcenie się w zwykłe wybrki tłumu.

DHARSANA, 21.V. Panią Sarajini Naidu aresztowano w chwili, gdy kierowała napaścią na magazyn solny 2.000 ochotników, którzy usiłowali utorować sobie drogę poprzez zagrody z drutu kolczastego. Policja konna, uzbrojona pałkami, szarżowała na ochotników, z pośród których 100 odniosło rany.

BOMBAJ, 21.V. Czterdziestu oficerów policyjnych, 100 policjantów w pełnym uzbrojeniu i 300 policjantów uzbrojonych w pałki brało udział w rewizji w gmachu kongresu, którą dokonano z wielką staran-

nością. Wszystkie znalezione dokumenty skonfiskowano. Podczas rewizji doszło do starcia pomiędzy tłumem a policją, w rezultacie którego 14 osób odwieziono do szpitala.

Dharsana 21 maja.

W związku z atakiem ochotników na tutejsze składy soli został aresztowany również syn Gandhiego Manilal oraz wielu ochotników.

Darsana (Indje Wschodnie) 21 maja. Dharsana (Indje Wschodnie) 21 maja. Gandhiego rozpoczął nowy atak na składy soli. Napastnicy atakowali tak gwałtownie, że trzystu z pomiędzy nich odniosło rany w starciu z policją. (PAT)

Stosunek premiera Sławka do Żydów w oświetleniu wielkiego dziennika żydowskiego

Wielkie pismo żydowskie, ukazujące się w Londynie w języku angielskim p. t. „The Jewish Chronicle” czytane przez żydów całego Imperjum Brytyjskiego zamieszcza w numerze z dnia 16-go maja r. b. artykuł swego warszawskiego korespondenta na temat stosunku premiera Sławka i jego rządu do żydów.

— „Sądząc z przychylnego stosunku Bloku Bezpartyjnego do sprawy zniesienia ograniczeń carskich wobec żydów w Polsce — pisze „The Jewish Chronicle” — stwierdzić wolno, że p. Walery Sławek jest szczerym zwolennikiem prowadzenia jednakowej polityki w stosunku do wszystkich obywateli swego kraju. Tak samo zresztą postępował, jako przewodniczący Bloku Bezpartyjnego w sejmie. Żydzi, należący do Bloku Bezpartyjnego byli traktowani narówni z innymi, a nie jak to się zdarza w innych klubach sejmowych, gdzie nieraz zasłużeni dla tych stronnictw żydzi bywają ignorowani przez własnych towarzyszy”.

Dalej omawia „The Jewish Chronicle” stosunek premiera Sławka i jego rządu do żydów na tle zagadnień gospodarczych. Ulgi podatkowe poczynione ostatnio przez ministra skarbu, a szcze-

gólnie zmniejszenie kar i procentów za zwłokę oraz dążenie ministra skarbu do wprowadzenia ryczałtowego podatku obrotowego — świadczą że rząd troszczy się o sytuację gospodarczą żydów, których najpoważniejszą ilość trudni się drobnym handlem.

— „Wiadomo — pisze „The Jewish Chronicle” — że podatek obrotowy, wprowadzony przez znanego antysemitę Władysława Grabskiego był klęską dla żydów w Polsce. Szczególnie ważnym dla żydów w Polsce jest fakt że premier Sławek i jego rząd konsekwentnie dąży do poprawienia sytuacji gospodarczej kraju. Prawie wszystkie dotychczasowe posiadzenia rządu premiera Sławka poświęcone były przedewszystkiem zagadnieniom ekonomicznym i miały na celu wyszukanie środków dla poprawienia bytu wszystkich obywateli. Polityka ustąpiła przed zagadnieniami gospodarczymi na drugi plan. Z żydowskiego punktu widzenia — kończy „The Jewish Chronicle” — jest to godne uznania, a dobre intencje premiera Sławka i jego rządu w stosunku do żydów winny wkrótce wydać dobre rezultaty”. (Iskra)

AUDJENCJE u Marszałka Piłsudskiego

Korespondent „Hasta” (W) telefonuje z Warszawy:

Marszałek Piłsudski przyjął wczoraj na specjalnej audjencji szefa sztabu armji finlandzkiej pułkownika Waleniu-

sa. Ponadto Marszałek przyjął o godz. 12,15 attache wojskowego Rumunii ppulk. Constatina, o godz. 13,30 kom. Celier, szefa francuskiej wojskowej misji morskiej, a następnie attache wojskowego Szwecji majora Milquista.

Po południu Marszałek Piłsudski przyjął delegację komitetu ufundowania chorągwi dla 38 pułku strzelców lwowskich, stacjonowanego w Przemyślu w osobach pułk. Biernackiego, burmistrza miasta Przemyśla p. Kroguleckiego oraz inż. Kuczyńskiego. Delegacja ta prosiła p. Marszałka o zaszczytowanie swą obecnością uroczystości poświęcenia chorągwi

ZEPPELIN nad Oceanem

RIO DE JANEIRO, 21.V. Według depeszy, otrzymanej z Pernambuco, stacja radiowa na wyspie Fernando Noronha nawiązała kontakt z jadącym do Ameryki Zeppelinem, który dziś w południe, według czasu Greenwich, znajdował się pod 32 stopniem szerokości geograficznej północnej i 21,5 st. długości geograficznej zachodniej. (PAT)

MIN. CHŁAPOWSKI w Warszawie

Do Warszawy przyjechał w sprawach służbowych ambasador Rzeczypospolitej Polskiej w Paryżu, p. minister Chłapowski. —

Dnia 21-go b. m. przed południem p. ambasador Chłapowski był przyjęty przez podsekretarza stanu M. S. Z., dr. Wysokiego, zastępującego p. ministra Zaleskiego.

Pobyt p. ambasadora Chłapowskiego w Warszawie potrwa kilkanaście dni. (ISKRA)

POWRÓT dziennikarzy żydowskich z Litwy

WILNO, 21.V. (Tel. wł.) Wycieczka wileńskich dziennikarzy żydowskich, która bawiła kilka dni w Kownie, powróciła wczoraj wieczorem samochodem do Wilna przez bezpośrednią granicę polsko-litewską, pod Zawiatami. (ISKRA)

BURZA na morzu Śródziemnym

Tulun 21 maja. Gwałtowna burza spowodowała lekkie uszkodzenia 5-ciu torpedowców, dokończających ćwiczeń bojowych. Torpedowce powróciły do Tulonu, skąd po naprawie uszkodzeń powrócą we wtorek do swej eskadry.

WODA OPADA

Powódź w Rumunji minęła

BUKARESZT, 21.V. We wszystkich kolicach, nawiedzonych katastrofą powodzi, woda opada. Szkody, wyrządzone przez powódź, obliczają na setki milionów lei.

W Bukareszcie ulewny deszcz, trwający kilka godzin, zalał szereg ulic na peryferiach miasta. Szkody są znaczne. (AT)

KORFANTY I NIEMCY mają stworzyć większość w Sejmie śląskim

W całym szeregu dzienników niemieckich z ostatnich dni znajdujemy obszernie korespondencje z Polski, omawiające rezultaty wyborów do sejmiku śląskiego i starające się przewidzieć przyszłe ukształtowanie większości w tym sejmie. Prawie wszyscy korespondenci niemieccy wyrażają przekonanie, iż większość w sejmie śląskim składać się będzie z Niemców i grupy posła Korfantego.

Charakterystyczne stwierdzenie znajdujemy w „Koelnische Zeitung”. Ten demokratyczny dziennik przyznaje, że spadek ilości głosów niemieckich stanowi przekonujący dowód postępującej konsekwentnie naprzód polonizacji Górnego Śląska. (ISKRA)

Ravenna 21 maja.

Na wybrzeżu szaleje orkan, który zatopił już 12 barek rybackich, 15-tu rybaków utonęło. (PAT)

W Aptekach i Drogerjach do nabycia—według przepisu Dra. med. Stanisława BREYERA

ZIOŁA LECZNICZE

dozwolone do sprzedaży przez Ministerstwo S. W. w Warszawie

Nr. 1 Piersiowe	zł. 3.50	Nr. 6 Przeciw błednicy	zł. 5.50
2 Na przemianę materji	3.50	7 W chorobach nerkowych	4.—
3 Zołądkowo - kiszkowe	3.—	9 Przeczyszczające; działają	
4 Dla nerwowych	4.—	nadzwyczaj skutecznie —	
5 Przeciw padaczce	5.60	przyjemne w użyciu	1.50

Do powyższych cen dolicza się opłatę pocztową.

Wyrobiamy i wysyłamy „POLHERBA” Sp. z o. o. Laboratorium chem. farmac. Kraków - Podgórze.

Broszurkę „Jak odzyskać zdrowie”, wysyła się darmo, natomiast „Syntetyczne leczenie ziołami” wysyła Wydawnictwo: Kraków, Wolska 36, za nadesłaniem z góry zł. 3. 25.

Dźwiękowe

Dziś wspaniała premiera!

Rewelacja!

Pierwszy film dźwiękowy wykonany całkowicie w naturalnych kolorach

I.

„ODSZCZEPNIENIE”

Ponadto ujrzymy i usłyszymy na ekranie polski film dźwiękowy z udziałem zna-

II. komitej gwiazdy i ulubienicy całej Polski HANKI ORDONÓWNY która między innymi odśpiewa „Publiczki” i „On nie wróci już”

Nad program: Niezrównany dodatek

III. Fleischerowski p. t.

„Oj, to radjo”

ANONS. W sobotę 24 i niedzielę 25 poranki od 12 — 2 i od 2 — 4.

Bilety ulgowe nieważne.

CHEVALIER w niezrównanym filmie

„Pieśniarz Paryża”

cena wszystkich m. 1 zł. pomimo kolosalne koszty programu ceny miejsc normalne. Początek seansów o g. 4, 6, 8, ..ostatni seans 10 m. 20.

Dźwiękowe

życie prerji dalekiego Zachodu Ameryki południowej roztoczy przed widzem całą pełnię swej poezji i kraszy w rolach głównych

Rich. Dix i Glad. Belmont

ŚWIADOMA MANIFESTACJA

W ubiegłą niedzielę odbyły się wybory uzupełniające do Sejmu w okręgu Nr. 57 Łuck — Równo — Kostopol.

Miejscowa organizacja Bloku Bezpartyjnego wydała odezwę, zalecającą wstrzymanie się od głosowania. W rezultacie z 269,304 uprawnionych głosowało tylko 91,463. Udział więc w wyborach niedzielnych wyraża się w liczbie 34% uprawnionych. W 1928 r. pomimo, że wybory odbywały się w m. lutym, t. j. w czasie mrozów i zawał, udział ten wynosił 66,8%. Połowa więc ludności wstrzymała się obecnie od głosowania. A pora jest wiosna, majowa. To już nie słaba frekwencja. To wyraźna, świadoma manifestacja. MILCZĄCY PLEBISCYT — 50% LUDNOŚCI NA RZECZ OBOZU MARSZAŁKA PIŁSUDSKIEGO.

Głosy więc Bloku Bezp. żadnej liście opozycyjnej nie przypadły.

Jak podzielono się mandatami?

Od szeregu tygodni ukraińskie Unda i radykałi sjonisci zjednoczeni pod wspólną firmą listy Nr. 18 (blok mniejszości narodowych) energicznie szykowali się do wyborów, zawczasu zapowiadając zwycięstwo. W celu wzmocnienia agitacji Prezydium Centr. Kom. Uudo wydało okólnik („Dilo” Nr. 76 z 5 kwietnia 1930 r.), w którym wskazując na ważność wyborów wołyńskich, poleca, by od dnia 18 do 25 maja wszyscy posłowie i senatorowie z Uuda odwołali wszystkie wiece i zgromadzenia w Małopolsce Wschodniej, a cały wysiłek propagandy skierowali na 3 powiaty wołyńskie.

W ślad Uuda poszli również zblokowani z nimi w liście Nr. 18 żydzi-sjonisci. Delegowali na teren wyborczy kilku lwowskich radykalnych sjonistów z posiem Inslerem na czele, który bodaj jedyny w Sejmowym Klubie Żydowskim bierze na serjo posia Grünbauma i jego politykę opozycyjną. Na ciche powiaty wołyńskie odbył się więc w okresie przedwyborczym formalny najazd posłów, senatorów i agitatorów z listy Nr. 18.

A rezultat?

W 1928 r. lista Nr. 18 otrzymała 69,758 głosów.

W ub. niedzielę — 32,312 czyli o przeszło 7 tysięcy mniej. Przypadło jej wprawdzie 3 mandaty zamiast jednego, ale w roku 1928 dzielnik wyborczy wynosił 21,558, a w ostatnich wyborach mniej niż 11 tysięcy. Trudno więc nazwać to zwycięstwem, zwłaszcza, jeśli przypomnimy sobie, iż w 1922 r. blokowi mniejszości przypadły tam w udziale wszystkie mandaty.

Porażka Uuda jest tem dotkliwsza, iż w liczbie 32,312 głosów niewątpliwa większość jest głosów żydowskich. Oto jak wygląda w praktyce hasło Uuda, że Wołyn jest czwartym woj. Małopolski Wschodniej. Natomiast w świetle ostatnich wyborów, zapowiedź ministra Józewskiego, iż nie pozwoli na realizowanie tego planu staje się realną rzeczywistością.

Większość ludności ukraińskiej i żydowskiej, postawiona między programem państwowym obozu Marszałka Piłsudskiego a hasłami nacjonalizmu i Uuda, wstrzymała się od głosowania, wierna zaleceniom Bloku Bezpartyjnego.

Wewnętrzna poniekąd sprawą ukraińską jest przesunięcie głosów z Sel-Rob. prawicy na Sel-Rob. Jedność. W r. 1922 - Sel-Rob. prawica uzyskała 43,117 głosów, w r. 1930 — tylko 348, a natomiast konkurencyjna z nią organizacja, zwalczająca ukraińskie hasła narodowe, Sel-Rob. Jed-

ność — 15,901 głosów, przez co zyskała z tego okręgu jeden mandat.

Zestawienie tych cyfr jest bardzo znaczącym i powinno być wszechstronnie rozważane przez czynniki irredenty, tłumniące spokojną ludność sprzecznymi lub nierealnymi „orientacjami”.

Po sprawach ukraińskich parę słów „pro domo sua”.

Centrolew, reprezentowany przez „Wyzwolenie” — poniósł klęskę. Nie o-

trzymał ani jednego mandatu.

Porozumienie zaś narodowościowe z pod znaku C. K. W. P. P. S. na Wołyniu reprezentował żydowski „Bund” i Ukraińska Socjal-Demokracja. Pierwszy otrzymał w żydowskich miasteczkach Wołynia 10 (wyraźnie dziesięć) głosów, drudzy wcale listy swej nie zgłosili. P. P. S. również swej listy nie miała. Przeciwnicy natomiast porozumienia z P. P. S. — Ukraiń-

scy Radykałi wyszli z 32 tys. i 2 mandatami.

Po stracie przez sprzymierzonych z P. P. S. socjalistów niemieckich 2 mandatów na Śląsku i po ostatnich wyborach wołyńskich — „porozumienie” narodowościowo P. P. S. możnaby już ostatecznie pochować i więcej do niego nie wracać „Bluffy” w polityce mają krótszy żywot niż w cyrku, handlu i reklamie.

Ludwik H.

Decydujące dni w Sowietach Chaos w bolszewickim gospodarstwie wiejskim

Miesiąc maj nazwany być może okresem dni rozstrzygających w Rosji sowieckiej. Nadeszły ostatnie terminy zasiewów wiosennych, od których zależna będzie cała sytuacja gospodarcza Rosji w przyszłym roku.

Zaniepokojenie z powodu powolnego tempa zasiewów na prowincji rosyjskiej wzmaga się w Moskwie niemal z dnia na dzień. Oczekiwany zwrot w nastrojach chłopów nie nastąpił; wieśniacy zdają się nie wierzyć w długotrwałość „stalnowskiej pieredyszki” i trzymają się taktyki, w wielkiej mierze przypominającej t. zw. włoski strajk.

Ale nie tylko chłopci prywatni nie okazują zapału przy pracach wiosennych. Również chłopcy w gospodarstwach zbiorowych pracują bez zapału, wiedząc dobrze, że z powodu popełnionych przez rządowych kolektywizatorów błędów, owoce ich pracy w kolektywach i m samym małym przyniosą korzyści.

Nie bacząc na zepewnienia ze strony rządu, że chłopom—indywidualistom żadne niebezpieczeństwo ze strony władz

centralnych nie grozi, zasiewy na polach prywatnych odbywają się w bardzo ograniczonych rozmiarach, gdyż wieśniacy obawiają się, że po zbiorach rząd skonfiskuje im wszelkie rezerwy zbożowe, o ile by takowe w swych śpichrzach nagromadzili. Chłop rozumuje więc całkiem logicznie: po co ma siać więcej, niż sam dla siebie potrzebuje, skoro tak i tak nic nie będzie mógł sprzedać.

Prasa moskiewska sporządza już bilanse kampanji siewnej z niektórych okręgów ZSSR. Moskiewskie „Izwestja” stwierdzają w związku z tem, że „w szeregu rejonów tempo zasiewów stanowczo było za słabe. Wskutek tego w dniu 25 kwietnia plan zasiewów w ZSSR. wykonany był tylko w 25 procentach”.

Dalej uskarżają się „Izwestja” na to, że mimo spóźnionej pory liczne wiejskie organizacje nie okazują wciąż jeszcze należytego zrozumienia dla doniosłości obecnych ostatnich dni zasiewów.

Na potwierdzenie swych słów „Izwestja” przytaczają kilka konkretnych fak-

tów, popartych cyframi.

Tak więc podaje cytowany dziennik, że plan zaopatrzenia gospodarstw wiejskich w maszyny i narzędzia rolnicze, potrzebne do przeprowadzenia zasiewów, nigdzie nie został należycie wykonany.

W okręgu moskiewskim rozdano dopiero zaledwie 39% ogólnej ilości piługów, w okręgu syberyjskim 34%, w okręgu Zachodnim — 49% i t. d. W licznych okręgach chłopom nie dostarczono jeszcze ziarna na zasiewy, a tam, gdzie to uczyniono, dostarczono ziarno nieoczyszczone, tak że chłopci muszą je teraz czyścić i marnować na to czas, którego i tak dużo nie mają.

Liczne listy, napływające ze wsi do redakcji pism sowieckich, świadczą wymownie o straszliwym chaosie, panującym obecnie w sowieckim gospodarstwie wiejskim. Sytuację komplikują jeszcze w wielkiej mierze częste spory między gospodarstwami kolektywnymi, a indywidualnymi, wybuchające w poszczególnych okręgach zwłaszcza na tle nieporozumień co do scalania gruntów włościańskich.

„Izwestja” kończą swe wywody stwierdzeniem, że „powodzenie całego roku gospodarczego zależeć będzie od tego, czy w ostatniej chwili uda się nadrobić wszystko, co dotychczas zaniedbano”. Do słów „Izwestji” dodać wszak można, że od tego zależeć będzie nie tylko rok gospodarczy, lecz i rok polityczny, gdyż rząd sowiecki na gospodarstwo wiejskie w ZSSR. postawił wielką i ważną bardzo stawkę polityczną.

K. T.

Walka o reformy w Indjach Dzieło jednoczenia i spajania poszczególnych dzielnic

Walka o reformy toczy się w Indjach od połowy XIX wieku, od chwili gdy zwycięstwo liberałów dodało otuchy postępowej inteligencji hinduskiej. Krok za krokiem zdobywają oni dostęp do różnych urzędów angielskich, nie wyłączając najwyższych stanowisk w armii, flocie, i t. zw. Indian Civil Service. Ostatnią pozycją dodatnią w tej polityce reform była ustawa z 1919 r., wydana niejako w nagrodę za udział Indji w wojnie światowej, za pomoc udzieloną zwycięskiej koalicji. Przewidywała ona wzmocnienie żywiołu indyjskiego zarówno w rządzie centralnym, jak i w urzędach prowincjonalnych, oddanie pod decyzję ludności całego szeregu spraw (roboty publiczne, sprawy zdrowotne, szkolne i t. d.), naturalnie tylko w parlamentach prowincjonalnych, oraz wprowadzenie ochrony dla rozwijającego się w gwałtownym tempie przemysłu krajowego. Stanowisko Indji zostało również wzmocnione przez to, iż delegaci rządu indyjskiego brali udział w konferencjach imperjalnych a nawet uzyskali miejsce w Lidze Narodów. Ustawa z roku 1919 wprowadziła ponadto możliwość dalszej rozbudowy reform na drodze pokojowej, wyznaczała bowiem okres 10-letni tytułem próby, po którym miały nastąpić dalsze ustępstwa na rzecz samorządu indyjskiego.

W ciągu tych 10 lat tak wiele zmieniło się na kontynencie azjatyckim, iż jest nie do pomyślenia, ażeby usamodzielnienie Indji mogło się obecnie dokonywać po tej samej drodze, temi samymi metodami, jakie cechowały dotąd angielską politykę. Silnym oparciem dla władzy angielskiej była w Indjach organizacja mahometan-

„All-India Moslem League”, jednocząca w sobie wszystkich bez wyjątku wyznawców Islamu, organizacja, jakiej hindusi po dzień dzisiejszy nie posiadają. Sojusz mahometkańsko-brytyjski miał głębsze podłoże: zarówno jedni jak i drudzy byli w Indjach obcym żywiołem napływowym. Mahometanie marzyli o odrodzeniu kalifatu. Od czasu jednak, gdy Anglja dokonała rozbioru Turcji, gdy następnie wdała się z nią w wojnę, mahometanie odsunęli się od Angli i zbliżyli się do kongresu hinduskiego. Porozumienie, które nastąpiło, było dziełem Ghandiego. Fakt ten ma duże znaczenie, jeżeli się zważy, iż konflikt mahometkańsko-hinduski rozgrywał się w północnych prowincjach Indji, w Pendżabie i Bengalji, będących przeciw Pięciomtom indyjskiego nacjonalizmu.

Czynnikiem utrudniającym wytworzenie się jednolitej Indji jest również podział kraju na „Indian States” i „British India”, a więc na prowincje, rządzone przez „udzielników” książąt indyjskich i na takie, które bezpośrednio podlegają Anglii. Anglja docenia wartość tego rozdzielenia dla swoich celów. Ustawa z roku 1919 przynosi dalsze rozszerzenie władzy książąt, którzy w pewnych prowincjach rządzą jeszcze despotycznie. Powoli jednak hasła i idee wolnościowe przenikają i do tych księstw. Rozwój gospodarczy kraju posuwa się w tak szybkim tempie, że rozsadza on skostniałe i przestarzałe formy bytu, dokonywa sam dzieła jednoczenia i spajania poszczególnych dzielnic i prowincji olbrzymiego kraju i przyspiesza proces modernizacji ustroju Indji.

S. F.

DZWIĘKOWA

CAPITOL

Dzisiaj i dni następnych!

Wielki film dźwiękowo-śpiewny

NIEWINNY GRZECH

z czarującą i rozkoszną i jej rasow. partnerem **Colleen Moore** **Antonio Moreno**

Nadprogram: Słynny KWARTET ŚPIEWACZY opery nowojorskiej odśpiewa arje z opery „Rigoletto”

Wykonawcy: Marion Talley, sopran, Jeane Gordon, alt, Benjamin Gigli, tenor, Giuseppe de Luca, baryton.

Ceny **zniżone**. Bilety ulgowe ważne. Ceny miejsc na I seanse zł. 1.— Pocz. w dni powszednie 5.30, w soboty, niedziele i święta o godz. 2-jej pp.

ZAWODOWE KURSY KIEROWCÓW SAMOCHODOWYCH
FR. GRĘTKIEWICZ
ŁÓDŹ, Piotrkowska 111-Tel. 175-35.

KRONIKA

DZIS:

Julii

JUTRO:

Dezyderygo

Ws. słońca g. 3 m. 27
Zachód g. 19 m. 30

MAJ.

22

CZWARTEK

Na marginesie

Wacław Budzyński
SŁOŃCE

Ja, dziecko piwnic i podwórza,
 tęsknię do słońca. Śni mi się słońce
 niby ognisty krąg latawca,
 niby ognista grzywa duża,
 złote warkoczki, złote ogońce...
 Słońca chciwy,
 oddycham słońcem, piję słońce,
 piję bez miary. Słońcem pijany,
 złote warkoczki, złote ogońce
 słonecznej grzywy
 wiąże do ścian, do progów sieni,
 do ram
 brudnych suteryn, do kamieni,
 tu i tam...
 śni mi się słońce...

Pobór rocznika 1909 i 1908

Dzisiaj winni się stawić przed komisją Nr. 1 (Zakątna 82) poborowi rocznika 1909 zamieszkał na terenie 2 kom. p. p. o nazwiskach na listy: I, J, K, L, E, M, N, O.

Przed komisją Nr. 2 (Ogrodowa 34) poborowi rocznika 1909 zamieszkał na terenie 7 kom. p. p. o nazwiskach na listy: E, G.

Przed komisją Nr. 3 (Al. Kościuszki 21) winni się stawić poborowi roczników od 1883 do 1908 włącznie zamieszkał na terenie 1, 4, 6, 7, 10, 12, 13, i 14 kom. p. p., którzy dotychczas nie mają uregulowanego stosunku do służby wojskowej i nie stawiali przed komisją poborową.

Przed komisją w P.K.U. Łódź-powiat (Piotrkowska 187) poborowi rocznika 1909 zamieszkał na terenie m. Konstantynowa o nazwiskach na listy: K, P, R, S, T, U, W, Z.

Jutro winni stawić się do przeglądu: Przed komisją Nr. 1 (Zakątna 82) poborowi rocznika 1909 zamieszkał na terenie 2 kom. p. p. o nazwiskach na listy: P, R, S, T, U, W, Z.

Przed komisją Nr. 2 (Ogrodowa 34) poborowi rocznika 1909 zamieszkał na terenie 7 kom. p. p. o nazwiskach na listy: D, H, I, J.

Przed komisją Nr. 3 (Al. Kościuszki 21) poborowi rocznika 1907 i 1908 zamieszkał na terenie 1, 4, 6, 7, 10, 12, 13 i 14 kom. p. p., którzy nie stawiali się dotychczas z jakichkolwiek przyczyn przed komisją poborową.

Przed komisją w P. K. U. Łódź-powiat (Piotrkowska 187) poborowi rocznika 1909 zamieszkał w Tuszynie, oraz poborowi rocznika 1907 i 1908 kat. B. zamieszkał na terenie gminy Bełdów.

Poborowym, którzy nie stawiają się w terminie wyznaczonym grozi przymusowe doprowadzenie oraz kara administracyjna.

Na komisję należy przynieść dowody stwierdzające tożsamość osoby, zaświadczenie rejestracyjne, karty odroczenia służby wojskowej oraz inne posiadane dokumenty.

Powrót z urlopu

W dniu wczorajszym powrócił z urlopu i objął urzędowanie kierownik III komisariatu policji podkomisarz Wahlman. Zastępujący w czasie nie urzędowania podkomisarza Wahlmana aspirant Brzozowski objął z powrotem funkcję zastępcę w VII komisariacie policji. (p)

Nowa szkoła powszechna

Jak się dowiadujemy, Magistrat przystąpi wkrótce do budowy nowego gmachu szkoły powszechnej.

Nowa szkoła wybudowana zostanie na placu miejskim przy ul. Rokicińskiej dla dzieci zamieszkałych na Widzewie podłudniowych krańcach miasta. (b)

Nocne dyżury aptek

Dzisiaj dyżurują apteki: S-rów Wójcickiego (Napiórkowskiego 27), W. Danieleckiego (Piotrkowska 127), P. Ilnickiego i J. Cymera (Wólczajska 37), S-rów Leinwebera (Plac Wolności 2), S-rów Hartmana (Młynarska 1), J. Kahana (Limanowskiego 81), J. Kłupta (Kątna 54.) (s)

Stan zatrudnienia w przemyśle włókienniczym

50085 robotników w przemyśle bawełnianym — 13088 robotników w przemyśle wełnianym

Według danych Związku Przemysłu Włókienniczego w Państwie Polskim — w Łodzi

stan zatrudnienia fabryk, należących do tego związku, przedstawiał się w tygodniu ostatnim w sposób następujący:

Fabryki przemysłu bawełnianego zatrudniały w ciągu tygodnia ostatniego 50,085 robotników,

fabryki zaś przemysłu wełnianego zatrudniały

13,088 robotników.

W przemyśle bawełnianym w tygodniu ostatnim przez 6 dni w tygodniu

pracowało 11 fabryk,

przez 5 dni w tygodniu — 11 fabryk, przez 4 dni — 10 fabryk i przez trzy dni w tygodniu — 5 fabryk.

W przemyśle wełnianym cały ty-

dzień pracowało w tygodniu ostatnim 11 fabryk, przez 5 dni w tygodniu pracowało 7 fabryk, przez 4 dni — 3 fabryki, przez trzy dni — 4 fabryki.

W porównaniu z okresem poprzednim ilość robotników, zatrudnionych w przemyśle bawełnianym zwiększyła się ponownie, a mianowicie

o 184 osoby,

natomiast w dalszym ciągu zmniejszyła się nieznacznie, jeśli chodzi o przemysł wełniany, a mianowicie o 43 osoby.

Pewien spadek wykazują fabryki wielkiego przemysłu włókienniczego, odnośnie ilości fabryk, pracujących przez 6 i 5 dni w tygodniu.

I tak przez cały tydzień pracowały w przemyśle bawełnianym o 7 fabryk mniej, niż w tygodniu poprzednim, przez 5 dni w tygodniu — o 4 fabryki mniej, zaś przez 4 dni w tygodniu — o 7 fabryk więcej.

Pewne różnice w tym względzie wykazują również fabryki wielkiego przemysłu wełnianego, gdzie w tygodniu ostatnim przez cały tydzień w ostatnim okresie sprawozdawczym pracowało o 4 fabryki mniej,

zaś przez pięć dni w tygodniu 3 fabryki więcej.

Ponadto zaznaczyła się pewna poprawa zatrudnienia w przedsiębiorstwach zarówno wełnianych, jak i bawełnianych.

Magistrat łódzki

zaproszony na posiedzenie Państwowej Rady Rozbudowy Miast

W dniu wczorajszym nadeszło do Magistratu łódzkiego pismo Ministerstwa Skarbu, zapraszające prezydenta miasta na posiedzenie Państwowej Rady Rozbudowy Miast, które się odbędzie 3 czerwca r. b. pod przewodnictwem p. mini-

stra Matuszewskiego.

Na posiedzeniu tem mają być rozpatrzone między innymi: projekt rozbudowy miasta Łodzi, jak również całkowita akcja w tej materji oraz sprawy funduszu budowlanego. (w)

Robotnicy łódzcy

znajdą pracę przy budowie elektrowni pod Kaliszem

W tych dniach magistrat m. Kalisza zdecydował rozpocząć budowę wielkiej elektrowni miejskiej, któraby obsługiwała cały okręg kaliski. Jako miejsce pod budowę elektrowni wybrano olbrzymi teren wsi Piwonice pod Kaliszem. W związku z tem projektowana jest budowa bocznicy kolejowej, któraby łączyła miasto z terenami elektrowni.

Ponieważ inwestycje powyższe zakrojone są na olbrzymią skalę, przeto zatrud-

nienie przy nich znajdzie duża ilość ludzi. Zapotrzebowanie na robotników koniecznych do wymienionych robót, nietylko pokryje całkowity stan bezrobotnych m. Kalisza, ale również zmniejszy częściowo ilość bezrobotnych w Łodzi. Jak się bowiem dowiadujemy, do robót w Kaliszu mają być w najbliższym czasie angażowani robotnicy z Łodzi. Angażowanie odbywa się za pośrednictwem P. U. P. P.

Protest kupców łódzkich przeciwko niewłaściwościom w handlu

Do Ministerstwa Spraw Wewnętrznych skierowało Stowarzyszenie Drobnych Kupców i Przemysłowców Chrześcijańskich w Łodzi memoriał, w formie listu otwartego, o treści m. w. następującej:

„Wszelkiego typu owocarnie, mleczarnie, gastronomie — korzystając z tego, że mają otwarte swoje sklepy do godz. 23-ej, tak w dni powszednie, jak i w święta, wprowadziły u siebie sprzedaż wszelkich artykułów spożywczych, Ludność, wiedząc o tem, że i po godz. 19-ej w dni powszednie, pomimo, że właściwe sklepy są pozamykane, nie spieszą się z poczynieniem zakupów w godzinach urzędowo określonych dla handlu, a masowe zakupy te czyni po tych

godzinach w przedsiębiorstwach, mających inne zadanie, a więc w owocarniach, mleczarniach i t. d. Jest to z jednej strony obchodzenie prawa, a więc nadużycie w stosunku do praworządności, a z drugiej strony podrywa to egzystencję drobnego kupiectwa, doprowadzając je do ruiny“.

Wobec tego, że wszelkie starania organizacyj kupieckich u władz miejscowych o ukrócenie tych nadużyć są bezskuteczne, kupcy zmuszeni są zwrócić się do Pana Ministra Spraw Wewnętrznych o wydanie odpowiednich energicznych zarządzeń, regulujących te stosunki w handlu w myśl obowiązujących ustaw — kończy wspomniany memoriał w konkluzji. (ag)

Izba Przemysłowo-Handlowa przeniesie się do własnego lokalu

W związku z zakupieniem przez Izbę Handlowo-Przemysłową w Łodzi własnego gmachu przy ulicy Aleje Kościuszki 3 i projektowaną gruntowną przeróbkę w dniu wczorajszym przybył do naszego miasta prof. wydziału arch. politechniki warszawskiej inż. Lalewicz, który w towarzystwie prezesa Izby Przemysłowo-Handlowej i w. dyr. Izby dokonał oględzin gmachu.

Początkowo Izba zamierzała przeprowadzić gruntowną przebudowę nowo nabytego gmachu zarówno ze strony zewnętrznej jak i wewnętrznej.

Przebudowa taka pociągnęłaby olbrzymie wydatki. Wobec takiego stanu plan pierwotny został zmieniony i przebudowa obecnie prowadzona będzie wewnątrz gmachu, zaś zewnętrzna strona budynku narazie nie ulegnie żadnej przeróbce.

Po oględzinach lokalnych odbyła się konferencja w której brali udział wyżej wymienieni, a tematem której była sprawa natychmiastowego rozpoczęcia robót związanych z przeróbką lokali na biura Łódzkiej Izby Przemysłowo-Handlowej. (s)

Detektory od zł. 8.50

komplet z anteną i słuchawką
od zł. 26.—

Radjoaparaty i części 212

„RADIOŁA”

ul. Piotrkowska 88 (w podwórzu)
tel. 153-40

Z Wolnej Wszechnicy Polskiej

Najbliższy wykład publiczny na temat: „Rasy a kultury w świetle badań antropologicznych i etnologicznych” wygłosi w nadchodzącą niedzielę o godz. 12 min. 30 Prof. Dr. Stanisław Poniatowski z Warszawy.

Wykład odbędzie się w auli Gimnazjum Miejskiego przy ul. Sienkiewicza Nr. 46. Wejście bezpłatne.

Odczyt Czerwonego Krzyża

Staraniem Czerwonego Krzyża w niedzielę, dnia 25 maja r. b. o godz. 12 min. 30 w poł. w sali Polskiej Y. M. C. A., Piotrkowska 89 pan dr. Edward Mittelstaedt wygłosi odczyt n. t. „Jak wykorzystać dla zdrowia urlop letni“.

Wejście bezpłatne.

Ze Związku Handlowców Polskich

Związek Handlowców Polskich urządza w sobotę dnia 24-go maja r. b. o godz. 20-ej w lokalu własnym przy ul. Piotrkowskiej 108, herbatkę towarzyską z tańcami dla członków i wprowadzonych gości.

Wydział Życia Towarzyskiego.

I-szy dźwiękowy Kinoteatr w Łodzi

„SPLENDID”

20. NARUTOWICZA 20

OSTATNIE 2 DNI!

Pierwszy europejski 100 proc. film dźwiękowy

Melodia serc

Prześliczny film miłosny pęłaj napięcia dramatycznego, Malownicze tło puszczy węgierskiej i pięknego Budapesztu

W rolach głównych:

Willy Fritsch i Dita Parlo

Zachwycające pieśni cygańskie w wykonaniu słynnej kapeli cyganów

JANCI BALOGHA.

Największy dotychczas wszechświatowy sukces filmu dźwiękowego.

Ponadto: Rewelacja z ekranu **Djalog polski** w niezwykłym 20-to minut. polskim filmie dźwiękowym sensacja.

Początek seans. o g. 4, 6, 8 i 10 wiecz.

CENY MIEJSC: Zł. 1, 2, 3.

UPADŁOŚCI i NADZORY

Z Wydziału Handlowego Sądu Okręgowego w Łodzi

W dniu wczorajszym podaliśmy wiadomość o uzyskaniu odroczenia wyplat przez Towarzystwo Akcyjne Wyróbów Wełnianych i Gumowych F. W. Schweikerta w Łodzi. Z uwagi jednak na duży materiał sprawy oraz brak czasu musieliśmy się ograniczyć do krótkiej wzmianki, obecnie mamy możność podzielić się z czytelnikami większą ilością szczegółów, ciekawych choćby z uwagi przedsiębiorstwa znanego w Łodzi. Przedsiębiorstwo to zostało założone w 1865 roku t. j. przed laty 65. Od 32 lat istnieje w formie spółki akcyjnej. Kłeski firmy rozpoczęły się podczas wojny, kiedy to utraciła ona 2 miliony rubli należności rosyjskich. Drugie tyle zabrali jej okupanci niemieccy. To też na skutek zniszczeń wojennych przedsiębiorstwo które zatrudniało ongi 2,500 robotników, obecnie zatrudnia ich tylko 600. Przed kilku laty firma „Schweikert” otworzyła nowy dział wyróbów gumowych, który sam zatrudnia obecnie 500 robotników t. j. więcej niż działy przedzalniczne. Bilans przedsiębiorstwa na dzień 1 kwietnia 1930 roku zamknięty jest sumą 23,000,000 złotych. Z firm upadłych i pod nadzorem tylko firma „Leonhardt” złożyła większy bilans.

Kapitał akcyjny i amortyzacyjny wynosi razem 16 i pół miliona złotych. Ulokowany jest w placach, budynkach i maszynach do wysokości 18 i pół miliona, przyczem wartość z samych maszyn wynosi 9 milionów. Pozostaje więc jeszcze nadwyżka 3 milionów ulokowana w aktywach płynnych i półpłynnych. Aktywa półpłynne przedstawiają wartość blisko 7 milionów złotych, całkowicie zaś płynne 1,250,000 zł. W tych warunkach przedsiębiorstwo nie przedstawia więc tak wielkiego obrazu wyczerpania, jakimi ostatnio spotykali. Zobowiązania krótkoterminowe z akceptów i otwartych rachunków wynoszą 3,000,000 złotych po potrąceniu wierzytelności, zabezpieczonych zastawami, a więc prawdopodobnie mniej pilnymi. W tych warunkach przedsiębiorstwo „Wilhelma Schweikerta” posiada dwukrotną przewagę pozycji łatwych do zlikwidowania nad swymi zobowiązaniami i stan jego naogół nie jest gorszy, niż innych przedsiębiorstw. Podkreślić jedynie należy, iż wykazuje ono straty 150,000 zł., których dokładnie zanalizować nie możemy z braku rachunku strat i zysków. Jako jedną z przyczyn trudności uważać również należy zmniejszone do minimum obroty, które co prawda chronią od strat, ale też nie dają możliwości zgromadzenia sum potrzebnych na spłatę długów.

Jako nowość w praktyce wydziału handlowego wprowadzoną przy tej sprawie nadmienić należy powierzenie referatu o stanie firmy, jednemu z sędziów handlowych. Postępowanie to powtarza się i przy innych nadzorach i najwidoczniej przechodzi w zwyczaj sądowy, który ma na celu ułatwić sądowi jego trudną i odpowiedzialną pracę w sprawach nadzorów, a być może jest również wynikiem rozpowszechnionych ostatnio, acz nie zupełnie słusznych krytyk samego prawa o nadzorach.

Na tej samej sesji umorzono postępowanie nadzоровe nad firmą „Bracia Kaffeman i Rangiewicz”. Przedsiębiorstwo tworzy spółkę firmową i jest ono własnością Mieczysława i Leona Kaffemanów oraz Daniela Rangiewicza. Siedziba jego znajduje się przy ul. Piotrkowskiej 121. Trudni się ona wyrobem i sprzedażą towarów bawełnianych. Podanie o odroczenie wyplat zostało złożone we wrześniu przez adwokata Goldringa. Bilans po poprawieniu go przez biegłego wykazywał w zamknięciu sumę 350,000 złotych. Sąd udzielił odroczenia wyplat, następnie przedłużył je na dalsze trzy miesiące do dnia 2 maja b. r. Wobec postępujących spłat firma wniosła podanie z zaznaczeniem, że żąda się dobrodziejstwa nadzoru, wobec czego Sąd postępowanie nadzоровe umorzył.

W końcu marca b. r. wntosta podanie o od-

roczenie wyplat firma „W. Lewin” przy ul. Piotrkowskiej 18. Przedsiębiorstwo trudni się sprzedażą manufaktury. Jest to przedsiębiorstwo niewielkie, a bilans jego wykazuje wszystkich 130,000 zł. Biegły w swoim sprawozdaniu ocenił nadwyżkę kapitałową na 30,000 zł. Sąd jednak, wychodząc z założenia, że wie-

le pozycję jest podanych zbyt wysoko i, że faktycznie nadwyżki niema prośbę petenta o udzielenie mu odroczenia wyplat pozostawił bez uwzględnienia. I w tej sprawie również oprócz raportu biegłego sporządzone było sprawozdanie o stanie przedsiębiorstwa przez jednego z sędziów handlowych.

Unifikacja organizacji rolniczych na terenie województwa łódzkiego

Do organizacji rolniczych zunifikowanych w jedenastu powiatach naszego województwa przybył obecnie powiat Piotrkowski, przyczem prezesem zunifikowanej organizacji został wybrany pos. Władysław Fijałkowski dotychczasowy prezes Okręgowego Związku Kółek Rolniczych w Piotrkowie, a wiceprezesem — pan Edmund Łuczycy, dotychczasowy prezes Okręgowego Towarzystwa Rolniczego w

Piotrkowie. W Radomsku obję organizacje rolnicze, t. zn. Okręgowy Związek Kółek Rolniczych i Wojewódzkie Towarzystwo Organizacji i Kółek Rolniczych poddały się pod arbitraż Centralnego Towarzystwa O. i K. R. w Warszawie, wobec czego w najbliższym czasie należy się spodziewać ostatecznej unifikacji organizacji rolniczych w Radomsku.

Zmiany w sygnalizacji na tramwajach miejskich

Jak wiadomo, wagony tramwaj miejskich, zjeżdżające do remizy, zaopatrzone są w czerwone światło na przodzie pociągu.

Łódź posiada dwie remizy tramwajowe: starą i nową. Dotychczas żaden ze spóźnionych pasażerów nieorientował się, czy pociąg dąży do remizy nowej, czy do starej. Aby tę stałą zagadkę codziennej usunąć zarząd Kolei Elektrycznej Łódzkiej zaprowadził inowację w tej formie, iż

pociągi, zjeżdżające do starej remizy, mieć będą światła czerwone, do nowej zaś — zaopatrzone będą w światła zielone.

Pociągi K. E. Ł., zjeżdżające do nowej remizy, dają ulicami: Piotrkowską, Rzgowską i Dąbrowską, do starej — Piotrkowską, Narutowicza i Tramwajową, względnie przez Pomorską i Nowo-Targową. (ag)

Wielki pożar w powiecie strawił zabudowania gospodarcze

Ubiegłej nocy mieszkańcy wsi Tum pod Łodzią zaalarmowani zostali pożarem jakiego wybuchł jak się okazało w zabudowaniach Józefa Piotrowskiego. W chwili gdy wieśniacy podążyli na ratunek wszystkie zabudowania stały już w płomieniach tak że nie mogło być mowy o jakimkolwiek likwidowaniu pożaru w zarodku i zalezwano okoliczne strażę które wszelkimi siłami starały się nie dopuścić

płomieni do sąsiadujących gesto gospodarstw co się też wreszcie udało.

Natomiast wszelkie zabudowania Piotrowskiego i narzędzia rolnicze przygotowane do prac tegorocznych w polu spłonęły doszczętnie. Straty wynoszą około 15 tysięcy złotych.

Przybyłe na miejsce władze policyjne wszczęły dochodzenie celem stwierdzenia przyczyny pożaru. (p)

Katastrofa samochodowa na szosie Ozorków — Łęczycza

W dniu wczorajszym na szosie Ozorków-Łęczycza zdarzyła się katastrofa samochodowa, która na szczęście obeszła się bez ofiar ludzkich.

Na szosie tej jechały naprzeciw sobie dwa półciężarowe samochody, które dziwnym zbiegiem okoliczności miały się na skrajcie tak że jeden drugiego nie widział. Dopiero w chwili skręcania oba samocho-

dy wpadły na siebie i zderzenie na szczęście nie było tak fatalne gdyż obydwaj Mimo to jednak oba samochody uległy poważnym uszkodzeniom, zaś szoferzy obu wozów wysli bez szwanku.

O zajściu policja spisała protokół celem pociągnięcia winnego zderzenia do odpowiedzialności karnej. (p)

A. O-cki „Dom wychodźstwa polskiego” w stolicy

Naturalny przyrost ludności w Polsce wynosi 466 tysięcy głów rocznie co rok 180 tysięcy mężczyzn przybywa na rynku pracy. Wychodźstwo kontynentalne bądź na stałe do Francji, bądź do sezonowe do Niemiec, Danji i innych krajów, stanowi zaledwie 10% stanu przedwojennego, natomiast zamorskie dosięga 30% przedwojennego.

Z tytułu wychodźstwa zamorskiego bilans płatniczy Polski notuje aż 200 milionów zł. po stronie dochodu. Linie okrętowe, zajmujące się przewozem emigrantów polskich, zarabiają rocznie w swoich filjach w Polsce 25 milionów złotych przy dwóch milionach ogólnych i rzeczowych kosztów własnych (sami podają 4 miliony).

Tymczasem co się dzieje? Oto linie okrętowe, prowadzą na terenie Polski politykę egoistycznych interesów, traktując obszerne tereny Państwa Polskiego, jako typową dla swoich celów kolonię, a ludność polską, jako mało wrażliwą, bierną masę rąk roboczych, którą można więc bez żadnego skrupowania wyzyskiwać, notabene, wybierając z nich wobec ograniczeń emigracyjnych tylko zamożniejsze jednostki dla tem większego zysku. Nie przeto dziwnego, że taki stan trwający przez długie lata nie mógł nie wywołać pewnej zasadniczej reakcji ze strony Rządu i społeczeństwa odrodzonej Polski. Tembardziej, że zamorski ruch emigracyjny był i jest jeszcze stale wyżyskiwany przez obce wro-

gie Polsce czynniki. Działają one przez t. zw. „naganiaczy”, a w rezultacie czego nieświadomiony w zakresie zagadnień emigracyjnych wychodzi ca polski sprzedaje za niskie pieniądze ojcowiznę, względnie zapożycza się na lichwiarski procent i oddaje się w ręce agenta jednego z 20-tu koncesjonowanych w Polsce linii okrętowych. Przekonywa się następnie w niedalekiej przyszłości, że żadna z obietnic „naganiacza” nie spełniła się a wyzuty z ojcowizny zostaje rzucony w obcym kraju na los szczęścia i cierpi nędzę.

O ile Urząd Emigracyjny usprawnił w ostatnich latach swoją działalność i rozwinął już w wielu kierunkach i na tym odcinku pracy państwowej zostało dokonane bardzo wiele o tyle czynnik społeczny nie spełnił w tej dziedzinie swojej głównej roli, nie wywiązał się ze swoich istotnych zadań.

Zrozumiałe więc, że zarówno Urząd Emigracyjny, jak i Polskie Towarzystwo Emigracyjne doszło do przekonania, że najwyższy już czas, aby opie-

Z działalności Oddziału Ruchu Kołowego P. P.

Działalność Oddziału Ruchu Kołowego P. P. w dalszym ciągu skutecznie zapobiega nieporządkom na drogach publicznych i zmusza osoby niesforne do przestrzegania obowiązujących przepisów. W ostatnim czasie ukarano doraźnie 272 osoby na sumę 458 zł., sporządzono 77 protokółów i upomniano 91 osobę, oraz odebrano 1 dowód rejestracyjny.

Należy zaznaczyć, że działalność Oddziału Ruchu Kołowego doprowadziła do ścisłego przestrzegania obowiązujących przepisów przez kierowców i właścicieli autobusów.

Wielki wybór wózków dziecięcych krajowych zagranicznych łóżek metalowych; wyścigarki amerykańskie materace wyscielane oraz materace sprężynowe higieniczne „Patent” do meblowych łóżek podług miary nabyć można najtaniej i na najdogodniejszych warunkach w fabrycznym składzie

„DOBROPOL”
Łódź Piotrkowska 73
w podwórzu, tel. 1-58-61 29

G I E Ł D A

Warszawa, 21-go maja.

ALUTY.
Dolary Stanów Zjedn. 8,88 i pół.

DEWIZY.
Budapeszt 155,84.
Londyn 43,35.
Nowy Jork 8,908.
Nowy Jork (kabel) 8,92.
Paryż 84,97.
Praga 26,44.
Szwajcaria 172,52.
Włochy 46,77.
Włochy 46,77.
Wiedeń 125,74.

Obroty średnie, tendencja słabsza dla dewizy na Nowy Jork, mocniejsza dla dewizy na Zurych. Dolar gotówkowy w obrotach pozagieldowych 8,8875. Rubel złoty 4,65 i pół. W obrotach prywatnych rubel srebrny 2,08; 100 kopiejek bilonu srebrnego 0,98. Gram czystego złota 5,9244. W obrotach międzybankowych: Berlin 212,81 i pół.

AKCIE.
B. handlowy 116,00; B. Polski 172,50; B. Zw. sp. zar. 72,50; Cegielski 48,00; Lilpop 86,25; Norblin 58,00; Starachowice 20,00 — 19,75; Haberbusch 110,00; Spirytus 24,25.

GIEŁDA ZBOŻOWA.
CENY RYNKOWE.
Zyto 17,00—17,50; Pszenica 41,50—42,50; Owies jednolity 17,00—18,00; Jęczmień na kaszę 19,00—20,00; Jęczmień browarny bez obrotów. Mąka pszenka luksusowa 72,00—77,00; Mąka pszenka 0000 62,00—67,00; Mąka żytnia według typu przepisowego 33,00—34,00; Otreby pszenne szale 17,00—18,00 Otreby pszenne średnie 14,00—15,00; Otreby żytnie 10,00—10,50 Łubin sółty 28,00—29,50.
Obroty średnie. — Usposobienie spokojne.

kę nad wychodźstwem po głębieć należycie i troskę o jego istotne bolączki powierzyć specjalnie utworzonej i właściwie zorganizowanej instytucji społecznej. Przed paru tygodniami został więc powołany do życia Syndykat Emigracyjny Sp. z o. p., w której 60% udziałów posiada Rząd, zaś 40% — poszczególne linie okrętowe. Statutowo zostało zastrzeżone, że dywidenda nie może przekraczać 10%.

Głównym zadaniem Syndykatu Emigracyjnego, na którego czele stanął zasłużony i doświadczony działacz emigracyjny p. J. Szeronos polega na ujęciu w swoje ręce całokształtu rekrutacji emigrantów i załatwieniu wszystkich formalności łącznie z wykupieniem karty okrętowej przed wyjazdem z Polski. W zakresie działalności tej instytucji wejdzie również udzielanie porad w kwestjach sprzedaży gruntów przez emigrantów i kwalifikowanie do wyjazdu przedewszystkiem ludzi, mających dane do uzyskania dobrych wyników pracy za oceanem, a nie tylko takich, którzy mają znacznie szersze stosunkowo zasoby materialne, poz-

150 milionów złotych uwieczonych w nadzorach sądowych w Łodzi

Z posiedzenia Komisji Finansowo-Kredytowej Izby Przemysłowo-Handlowej w Łodzi

Przemysł łódzki rozpoczął kampanję przeciw zbyt łatwemu udzielaniu odroczenia wypłat.

Jak wykazują obliczenia, przemysł łódzki ma uwieczonych w przedsiębiorstwach pozostających pod nadzorem — 150 milionów złotych.

Płatność tych sum zostaje odroczone z mocy ustawy na 9 miesięcy, a jeżeli się doliczy 3 miesiące na postępowanie sądowe, przy obecnym przeciążeniu sądów — przesuwa się ten termin na rok.

Ponadto kupcy zostający pod nadzorem, przystępując ze swoim kapitałem do nowych przedsiębiorstw i zakupując towary za gotówkę otrzymując do 20% skonta, czem konkurują z kupcami solidnymi, nie mogącymi wyłożyć gotówki, a w ten sposób podwójnie szkodzą przemysłowi.

Przy udzielaniu nadzoru zazwyczaj następuje zbyt wysokie szacowanie aktywów, które przy sprzedaży nie osiągną ceny szacunku wskutek czego wzrasta obciążenie kosztami nadzoru.

Wobec tego przemysłowcy łódzcy, zwrócili się do Izby przemysłowo-handlowej w Łodzi z prośbą, aby ta interwenjowała u rządu w sprawie szybkiego zniewielżenia ustawy o nadzorach, proponując zaostrezenie warunków przyznawania nadzorów.

W związku z tą petycją odbyło się w Izbie Przemysłowo-Handlowej posiedzenie połączonych Komisji Administracyjno-Prawnej i Finansowo-Kredytowej. Przedmiotem obrad była sprawa nadzorów sądowych. Obszerna dyskusja toczyła się nad samą ustawą o odroczeniu wypłat oraz nad sposobami jej stosowania. Podnieszono nader ujemne skutki liberalnego udzielania odroczenia wypłat, przejawiające się w rosnącej niepewności i tem samym zaniku kredytu oraz w postaci osłabienia zdolności konkurencyjnej solidnych firm, które nie ubiegają się o nadzór. Ponadto podkreślono konieczność wprowadzenia zmian do rozporządzenia Prezydenta R. P. z dnia 23 grudnia 1928 r. względnie czasowego nawet zawieszenia mocy tego rozporządzenia. Po kilkugodzinnej dyskusji wyłoniono Podkomisję, która w po-

rozumieniu z zreszczeniami gospodarczymi ustalić ma odpowiednie wnioski, z którymi następnie Izba wystąpi do czynników właściwych.

6 miesięcy więzienia za kradzież z włamaniem

W dniu wczorajszym Sąd Grodzki w Łodzi rozpatrywał sprawę Szmula Wasermana oskarżonego

o kradzież z włamaniem.

Popelnione przez niego przestępstwo przedstawia się następująco:

Dnia 20 stycznia r. b. o godz. 12-ej w nocy dokonano włamania do sklepu galanteryjnego p. Adama Józwiaka przy ul. Szosa Pabjanicka 28.

Energiczne dochodzenie policyjne nie dało żadnych wyników i sprawców kradzieży

nie zdołano schwytać.

Dopiero w marcu policja otrzymała poufną wiadomość, iż sprawcą tej kradzieży

jest niejaki Szmul Waserman zamieszkały przy ul. Nowo-Zarzewskiej i który u siebie w mieszkaniu posiada kilka koszul dziennych, pochodzących

z tej wyprawy złodziejskiej.

Policja zarządziła aresztowanie złodzieja i przy rewizji u niego w mieszkaniu wykryto owe kilka koszul, które rzeczywiście zostały skradzione p. Józwiakowi.

W dniu wczorajszym na rozprawie oskarżony do winy się nie przyznał i wyjaśnił, że koszule te nabył od nieznanego mu osobnika. Sąd po zbadaniu sprawy uznał Szmula Wasermana winnym kradzieży i skazał go

na 6 miesięcy więzienia.

Krwawy napad na majstra fabrycznego

Nocy wczorajszej na przechodzącego ulicą Łąkową przed domem Nr. 14, majstra fabrycznego Roberta Lefflera napadł zamieszkały tamże Antoni Satornowski. Między obu mężczyznami wywiązała się zaciekła bójka, podczas której powybijane zostały szyby wstawowe sklepu H. Sworzyńskiej.

Zagrożony majster Leffler wy dobył w obronie własnej rewolwer, strzelając w górę by w ten sposób zaalarmować policję. Na skutek strzałów i krzyków znajdujących się w sklepie kobiety zbiegło się mnóstwo ludzi, którzy zaalarmowali policję.

Ta dopiero po przybyciu na miejsce

położyła kres bójce, spisawszy odpowiednie protokoły.

Majster Leffler został podczas zajścia dotkliwie pokaleczony. (w)

Pod kołami tramwaju

W dniu wczorajszym zdarzył się znowu nieszczęśliwy wypadek tramwajowy, którego ofiarą padł młody chłopiec. Przy ul. Zgierskiej chcąc wyskoczyć z tramwaju dojazdowego poniósł ogólne obrażenia ciała 11-letni Bolesław Orczykowski, zam. przy ul. Rybnej 14. Nieszczęśliwego chłopca przewieziono w stanie groźnym do szpitala Anny Marji. (w)

Ku chwale Ojczyzny

VII Tydzień Ligi Obrony Powietrznej Państwa

Ofiarności społeczeństwa łódzkiego w stosunku do Ligi Obrony Powietrznej i Przeciwgazowej ma ustaloną markę.

Pieniądze złożone na piękny cel dały spodziewane wyniki bowiem dziś L. O. P. P., dzięki wybitnej pomocy wszystkich klas społeczeństwa jest jedną z najpotężniejszych organizacji w Polsce.

W bieżącym „Tygodniu L. O. P. P.” Łódź zdaje niewiadomo już po raz który egzamin ze swej szczodrości. Szczodrość ta jeśli chodzi o humanitarną instytucję jest bezgraniczna.

Komitet Wojewódzki Ligi Obrony Po-

wietrznej i Przeciwgazowej oglądając pozycję ofiarności ludzkiej z ubiegłych lat jest przekonany iż „VII Tydzień L. O. P. P.” niewątpliwie stwierdzi iż szczodrość obywateli łódzkich jest niezmienna trwała.

Celem ułatwienia procedury składania ofiar zarząd wojewódzki L. O. P. P. rozesał do właścicieli nieruchomości specjalne listy składek. Obowiązkiem każdego mieszkańca Łodzi jest na liście tej złożyć swój podpis. Niechaj nie braknie ani jednego nazwiska. Niech ofiarności nasza w tych kilku dniach święcił swój triumf, ku chwale Ojczyzny.

Po raz pierwszy przemówi
z ekranu wielki tragic

Conrad Veidt

w swym najlepszym i największym filmie dźwiękowym p. t. — — —

„TRUCICIEL”

wkrótce w „CAPITOLU”

walające im w Ojczyźnie pracować na rodzinnym zagonie.

Syndykat Emigracyjny położy niewątpliwie kres nieuczciwej i nielegalnej rekrutacji uprawianej przez czynniki nieodpowiednie.

Trzecim wreszcie czynnikiem rozwiązującym zagadnienie odpowiedniego transportu wychodźców polskich jest uruchomienie własnej polskiej linii okrętowej, p. n. „Polskie Transatlantyczne Towarzystwo Okrętowe, Linja Gdynia—Ameryka”, dającej emigrantom gwarancję przebycia podróży w najbardziej sympatycznej atmosferze. Początkowo linja ta rozporządza trzema wielkimi okrętami. Ale to nie wszystko!

Dla spopularyzowania wśród szerokiej mas ludności zagadnień, związanych z emigracją, został zorganizowany „Tydzień Emigranta Polaka”, który ma się odbyć w okresie od 9 do 15 czerwca r. b.

Konkretnym celem „Tygodnia Emigranta Polaka” jest zebranie funduszy na budowę w stolicy „Domu Wychodźcy Polskiego” podobnie jak wybudowano już przednio przez Urząd Emigracyjny we Lwowie i oddany do dyspozycji organizacji opiekunów.

Na budowę tego „Domu” Komitet „Tygodnia” zamierza zebrać milion złotych zarówno z dotacji instytucji prywatnych i państwowych, jak i z ofiarności publicznej.

Dotąd na ten cel zadeklarowały Banki około 300.000 zł., sfery przemysłowe 200.000 zł. łącznie z rolnictwem, Polskie Towarzystwo Emigracyjne 10.000, Urząd Emigracyjny 30.000, oraz znaczne kwoty wpłaciło cały szereg osób prywatnych. 20 linii okrętowych oświadczyło na początku akcji Komitetu gotowość wpłacenia odpowiednich kwot w ten sposób, aby przy równym obciążeniu w wszystkich działających w Polsce 20 linii dopełnić sumę 300.000 zł.

W świetle tych faktów odbija jaskrawo przeciwspoleczny i nieojojalny postępek trzech zagranicznych linii okrętowych, a mianowicie:

„White Star Line”, „Cunard Line i „Canadian Pacific”.

W ostatniej bowiem chwili, bo niemal w przededniu mających się rozpocząć uroczystości emigracyjnych Zarządy tych linii zawiadomiły Komitet „Tygodnia”, że w ogólnej akcji finansowej „Tygodnia Emigranta Polaka” — wyczuje się. Z treści tych listów wynika, że „Dom Wychodźcy Polskiego” w stolicy uważają za niepotrzebny, a uruchomienie polskiej linii okrętowej traktują za naruszenie własnych istotnych interesów.

Czyż to nie jest wymowne potwierdzenie, że polityka naszych czynników emigracyjnych ujmuje z właściwego punktu widzenia interesów Państwa i Narodu zagadnienie naszego wychodźstwa!

To też stosunek całego społeczeństwa polskiego do tych trzech linii okrętowych winien być jasny i zdecydowanie wrogi. Liczne zaś rzesze emigrantów polskich muszą bojkotować je i nie korzystać z ich okrętów, a napewno pod wpływem dotkliwych strat materialnych zmienią swój stosunek do ludności polskiej i do Polski, gdyż nauczą się cenić i szanować tych, którzy dają im możliwość poważnych zarobków bez żadnych z ich strony wkładów i ryzyka.

Podkreślić w końcu wypada, że Polska nie jest kolonią, która stanowiłaby tereny eksploatacyjne dla różnych „bussinesmanów” zagranicznych.

Jeśli się z państwa, czy społeczeństwa polskiego ciągnie zyski, trzeba na rzecz tego państwa i społeczeństwa ponosić lojalnie odpowiednie ciężary.

Adnotacje w książeczkach wojskowych Wyjaśnienie Biura Wojskowego przy Magistracie m. Łodzi

Władze wojskowe stwierdziły, że nieftórzy urzędnicy stanu cywilnego, zarządzający domów, a niejednokrotnie i sami posiadacze książeczek wojskowych szeregowych rezerwy i pospolitego ruszenia czynią adnotacje i wpisy, nie mające nic wspólnego z celem, dla którego wydana została książeczka wojskowa.

Wobec powyższego, Biuro Wojskowe

wyjaśnia, że do umieszczania w książeczkach wojskowych jakichkolwiek adnotacji i wpisów uprawnieni są jedynie powiatowi komendanci uzupełnień, a adnotacje o dokonaniu meldunków wojskowych dokonywane być mają jedynie przez urzędy gminne (Biuro Wojskowe Magistratu m. Łodzi) w razie meldunku o zmianie adresu).

Ku czci J. Kochanowskiego 400-letnia rocznica urodzin

Staraniem Oddziału Łódzkiego Tow. Literackiego im. A. Mickiewicza, pod kierunkiem pana wojewody Jaszczolta i pana kuratora Gadomskiego, odbędzie się dnia 25 b. m. (niedziela) uroczysty obchód ku uczczeniu 400-setnej rocznicy urodzin największego poety Polski przedobiorowej, Jana Kochanowskiego.

W dniu tym o godz. 10-ej rano odbędzie się w katedrze św. Stan. Kostki uroczyste nabożeństwo, a o godz. 12-ej w południe,

w sali Filharmonii uroczysta Akademia. Współudział swój przyrzekli: prof. uniwersyteckiego Dr. Gubrynowicz, prof. uniwersyteckiego Dr. Pollak, artyści Teatru Miejskiego pp. Damięcki i Krzemieński oraz Związek Towarzystw Śpiewających.

Bilety w cenie od 4 zł. 50 gr. można zamawiać wcześniej u p. Dyr. Kalisza (Nr. telef. 36-40). w dniu Akademii przy kasie.

Biuletyn informacyjny Izby Przemysłowo-Handlowej w Łodzi

PROJEKT USTAWY O WYWŁASZCZENIU.

W związku z projektem ustawy o wywłaszczeniu na cele wyższej użyteczności, który przesłany został Izbie przez Związek Izb do opiniodawczego oświadczenia się, Izba, przesyłając odpowiedź, zgłosiła do wspomnianego projektu odpowiednie poprawki, podyktowane potrzebami życia gospodarczego. M. in. Izba wskazała na konieczność sprecyzowania treści art. 1, zawierającego przepis, w jakich wypadkach może nastąpić wywłaszczenie oraz na konieczność skreślenia w tymże art. taksatywnie wyliczonych przedsięwzięć, które w przeważnej swej części — zdaniem Izby budziły wątpliwości co do uznania ich za przedsięwzięcia, posiadające cechę wyższej użyteczności.

Następnie wskazała Izba na konieczność ograniczenia prawa wywłaszczenia wyłącznie do nieruchomości i praw na niej a wyłączenia ruchomości, w stosunku do których nie zachodzi ograniczenie na możliwość ich nabycia, na konieczność zasięgnięcia opinii samorządów gospodarczych przez władze administracyjne odnośnie przedsięwzięć, którym ma być nadana cecha wyższej użyteczności, na wprowadzenie przepisu dającego wywłaszczonemu możliwość wnoszenia zarzutów przeciw celowości przedsięwzięcia i jego użyteczności i wreszcie na zmianę nieuzasadnionego przepisu obowiązującego w czasie pokoju o skróconym toku postępowania dla wywłaszczeń na cele wojskowe.

WYCIECZKA DO BELGIJ.

Izba Przemysłowo-Handlowa w Łodzi podaje do wiadomości, iż posiada do dyspozycji program i 15 egzemplarzy deklaracji dla osób, zamierzających wziąć udział w wycieczkach, organizowanych przez Izbę Handlową Polsko-Belgijską celem zwiedzenia wystaw międzynarodowych w Antwerpii i w Liege, przyczem nadmieniamy, że deklaracje odnośnie mają szczególne znaczenie dla tych uczestników, którzy nie posiadają tytułu do otrzymania ulgowego paszportu.

Zainteresowani mogą zwracać się po bliższe in-

formacje do Izby Przemysłowo-Handlowej w Łodzi, Targowa 63.

—000—

Perkalikowy Wieczór na rzecz Harcerstwa

W dniu 31 maja w sali teatralnej ul. Narutowicza L. 20 Kolo Przyjaciół Harcerstwa urządził Wielki Wieczór Perkalikowy, na rzecz Obozów Harcerskich. Strój obowiązujący panie suknie tylko z wyrobów bawełnianych jak, perkal, etamina i markizetta, panowie strój wieczorowy.

Atrakcje: konkurs na najsympatyczniejszą łódziankę i najsympatyczniejszego łódzianina. 10 nagród za najpiękniejszą toaletę z perkalu; nagrodami będą materiały ofiarowane przez firmy łódzkie, wspinała lalka i moc niespodzianek. Tani bufet a przedewszystkiem tani wejście.

Panie płacą 2 zł., wojskowi i akademicy 3 zł., panowie 5 zł. Bufet wspinała i tani.

Komunikat

Doszło do naszej wiadomości, że niepowołani osobnicy zbierają na terenie miasta ofiary na rzecz Legii Inwal. W. P., względnie tytułem należności mającego rzekomo ukazać się kalendarza terminowego na rok 1931 Legii Inwal. W. P.

W związku z powyższym wyjaśniamy, że z dniem 31 grudnia ub. r. zlikwidowaliśmy całkowicie Wydawnictwo Kalendarza terminowego, a z dniem 21 maja zlikwidowaliśmy również akcję zbierania ofiar na rzecz inwalidów, wobec czego uprasza się o zatrzymanie zgłaszających się akwizytorów i oddanie ich w ręce Policji Państwowej.

Zarząd Legii Inwalidów W. P.
Łódź, Narutowicza Nr. 45.

Skrzydłata Flota

Ramon Novarro

w roli głównej

jutro premjera CASINO

Ostatnie
2 dni!

Ostatnie
2 dni!

Rewja 9 gwiazd Europejskich!
Rekordowy podwójny artystyczny program!

Romans Królowej Piękności

Salonowo-arystokratyczny dramat współczesny na tle przeżyć erotycznych młodego małżeństwa w Ostendzie i innych Europejskich Kurortach. Nowe mistrzowskie dzieło znawcy duszy kobiecej znakomitego reż. JERZEGO JACOBY.

W rolach głównych:

Królowa piękności Ameryki
Elga Brink rasowy **Livio Pavanelli**
męski **André Roanne** i **Gustav Diesle**.

SKRADZONE SZCZĘŚCIE

Szampańska komedia-salonowo-sensacyjna w 10 aktach.

W rolach głównych:

król komików **ZYGFRYD ARNO**
Hans Junkerman i **Carlo Aldini**

Doskonała orkiestra pod dyr. M. Lidauera. Kupony ulgowe ważne. Początek seansów codziennie o godz. 4 w sob. i niedz. o godz. 12-ej w poł. Na pierwsze seansy wszystkie miejsca po 50 gr.

KĄCIK RADJOWY

Megafony w sądzie wiedeńskim

Z powodu częstych skarg publiczności na niewyraźne i cicho wygłaszane mowy, oraz oświadczenia stron, zastosowano na próbę urządzenia megafonowe z mikrofonem na trybunie sędziowskiej. Teraz ani jeden szept, ani jedno westchnienie oskarżonego nie ujdzie uwagi głodnych wrzaw tłumów.

Radio w roli pogotowia ratunkowego

Wypadki uratowania życia ludzkiego dzięki wezwaniu pomocy lekarskiej przez radio, stają się coraz częstsze, podkreślając dobroczynną rolę radja, jako nieocenionego wręcz pogotowia ratunkowego. Ostatnio radio uratowało życie 6-letniej dziewczynce, córce multimilionera Harrimana z Baltimore — Dorocie, która uległa wypadkowi samochodowemu mogła być uratowana jedynie przez natychmiastową transfuzję krwi. Lekarz zwrócił się z tem przez stację w Baltimore do radjostuchaczy i po upływie zaledwie 20 minut do szpitala zgłosiło się 14 mężczyzn, którzy dowiedziawszy się o wypadku małej Doroty, zaofiarowali swą krew dla uratowania jej życia. Transfuzja krwi udała się i życie Dorotki Harriman zostało uratowane.

Profesor — wezwany przez radio do chorego

W Krakowie zdarzył się niedawno następujący wypadek: Pewien szanowany powszechnie przemysłowiec zapadł na poważną chorobę. Stan jego zdrowia wymagał natychmiastowej operacji. Słynny chirurg prof. K., do którego chory miał ogromne zaufanie — wyjechał na powinięcie na kilkudniowy odpoczynek, nie podając swego adresu.

Chory zgodził się na operację tylko pod warunkiem, że dokona jej prof. K. Rodzina starała się skłonić go do poddania się operacji wykonanej przez innego lekarza — ale przemysłowiec słysząc nawet o tem nie chciał, a stan jego zdrowia nie pozwalał na najmniejsze zdenerwowanie.

Każda godzina zwłoki stawała się coraz bardziej niebezpieczną.

Naraz syn chorego przemysłowca wpadł na myśl doskonałą: zwrócił się do radiostacji krakowskiej z prośbą o wezwanie prof. K. do chorego przez radio.

Radjostacja Krakowa ogłosiła prośbę, by prof. K. „bez względu na to, gdzie się znajduje” przybył natychmiast do Krakowa.

Jakoż w trzy godziny po ogłoszeniu wezwania prof. K. zjawił się u chorego i przystąpił do operacji, która udała się znakomicie.

155 godzin przed głośnikiem

Rekordomanja, zapożyczona ze sportu święci tryumfy we wszystkich dziedzinach życia. Ostatnio jakiś amator niezwykłych rekordów Nutley, w Stanach Zjednoczonych spędził przy głośniku 155 godzin, wysłuchując kilka programów muzyki tanecznej i poważnej, całego szeregu odczytów, sprawozdań giełdowych, komunikatów meteorologicznych i t. p., lekcje języka hiszpańskiego i japońskiego, a to wszystko dlatego, aby zdobyć „palmę” pierwszeństwa, jako radjostuchacz.

PREMIJOWANIE EKSPORTU ZBOŻ WE FRANCJI

Celem odciążenia francuskiego rynku zbożowego, rząd uchwaślił zmienić ustawę z dn. 1 kwietnia r. b., przeznaczającą 100 milj. fr. na premijowanie eksportu zboża w ten sposób, iż sumę tę podniesiono do 200 milj. franków. Zmiana ta wyraźnie określa protekcjonistyczny kierunek polityki zbożowej Francji, która produkując zboże powyżej ceny kosztów produkcji w krajach eksportujących, niema zamiaru zmniejszyć terenów pod zbożami, a kryzys w tej gałęzi produkcji pragnie przetrwać przy pomocy dumpingu.

Teatr świetlny

PRZEDWIOŚNIE

Zeromskiego 74-76. Dojazd tramwajami 5, 6, 8, 9, 16, do rogu Kopernika i Zeromskiego

Ceny miejsc I-1 zł. II-75 gr. III 50 gr. na pierwszy seans wszystkie miejsca po 50 gr. Początek o godz. 4 pp. w soboty, niedziele i święta o godz. 2 pp. Ostatni seans o godz. 10 wiecz. Passe-partout bilety wolnego wejścia w sob. i niedz. nie ważne. Orkiestra pod dyr. A. Czudnowskiego

DZIS I DNI NASTĘPNYCH

Coś dla pięknych pań w wielkim filmie współczesnym p. t.

PRAWO MŁODOŚCI

w roli głównej: pełna uroku i wdzięku oraz najpiękniejszy mężczyzna Ameryki
MADGE BELLAMY **BARRY NORTON**

Oryginalne podłoże! Blaski i cienie życia! Efektowne pomysły reżyserskie I. G. Blystone.

HASŁO SPORTOWE

PRZYSIĘGLI RYWALE W HISTORJI SPORTU

Wieloletnie pojedynki o zwycięstwo

Niewątpliwie, zgola właściwym jest pytanie, czy dla propagandy sportu, dla rozwoju jego strony widowiskowej — więcej zdziałały wybitne jednostki, bezkonkurencyjnie zdobywające sukcesy, czy też — zacięte, długotrwałe rywalizacje dwóch czy trzech znakomitych, niemal równych klasą szampjonów.

Biorąc sprawę od strony przykładu życiowego, należałoby zastanowić się nad tem, czy — powiedzmy — operując przykładem zagranicznym, idziemy na zawody kolarskie po to, aby ujrzyć bezkonkurencyjny sukces wielkiego sprintera kolarskiego Micharda, czy też po to, aby napatrzeć się zaciętej, nieubłaganej walce, pojedynkowi Micharda — Fauchaux.

W czasach dzisiejszych wydaje się pewnym, że uwagę tłumów przyciąga przede wszystkim jednostka wybitna, bezkonkurencyjna, podczas gdy przed laty — bardziej emocjonującą była rywalizacja, pojedynki paru świetnych zawodników, którzy walczyli między sobą całymi latami z rezultatami zmiennymi.

Historja sportu przekazała nam kilkanaście tego rodzaju przykładów pojedynkowej walki w tej samej gałęzi sportu.

A więc — obecny mistrz świata w

podnoszeniu ciężarów, Rigoulot, spotkał na początku swej oszałamiającej kariery groźnego przeciwnika, Cadine. W ciągu dwóch lat odbywały się ustawiczne pojedynki pomiędzy obydwoma atletami, w wyniku czego rekordy poprawiały się niemal z tygodnia na tydzień. Wystarczyło wówczas ogłosić na afiszu — „dzis walczy Rigoulot przeciwko Cadine w podnoszeniu ciężarów”, aby tłumy zaległy salę walki.

Dempsey swą niezwykłą popularność, do dziś jeszcze aktualną, zawdzięcza nie tyle samemu sobie, ile — dwuletnim walkom z Tunneym, które entuzjazmowały tłumy.

Również w boksie — latami trwała rywalizacja pomiędzy Bretonnelem a Fritschem.

Tego rodzaju pojedynki miały również miejsce w lekkiej atletyce. Ragueneau od 1902 do 1908 roku najczęściej bił Boucharda, ale i Bouchard w ciągu tych siedmiu lat niejedno zdobył z zwycięstwem na swym rywalu.

Potem w latach 1908—1914 nastąpił okres serji pojedynków pomiędzy słynnym Janem Bouin a Keyserem. Aż do chwili, w której Bouin stał się rekordzistą godziny, trudno było zdecydować orzec, który z tych dwóch rywali był lepszym, obaj bowiem na zmianę bili się wzajemnie.

Anglja daje również wspaniałe przykłady tego rodzaju rywalizacji. W 19 wieku wieloletnimi rywalami byli Anglik George i Szkot Cummings. Mając lat 18 George już był biegaczem wysokiej klasy. Startował na dystansach od 1 do 10 mil ang. W roku 1884 ustanowił rekord godziny wynikiem 18 km. 555 mtr. W 1886 roku po wielu sukcesach w sporcie amatorskim — staje się zawodowcem i odtąd znajduje tylko jednego godnego siebie rywala, Cummingsa. W ciągu pięciu lat ustawicznej rywalizacji trudno było zdecydować, kto z dwóch tych biegaczy jest najlepszy. Wreszcie decydujący mecz zorganizowano w 1886 w Londynie. George od startu prowadził. Prowadził jeszcze na trzech czwartych mi. Ale potem szalonym zrywem wywał się na czoło Cummingsa. Następuje niebywała walka. Obaj biegną na 200 metrach obok siebie. Wreszcie — na 50 metrów przed metą Cummings pada z wyczerpania. George kończy bieg w czasie 4 m. 12,8 sek.

Te oto wieloletnie pojedynki, uparte walki o zwycięstwo, z których każdy z rywali na zmianę brał górę nad drugim — stanowiły atrakcję niebywałą, przyciągały tłumy widzów, a obu rywalom dawały nieporównaną sławę i popularność.

Mecze o mistrzostwo klasy B

W nadchodzącą niedzielę rozegramy zostaną w okręgu łódzkim następujące spotkania o mistrzostwo klasy B: SSKM—Pogoń, Kadimah—Zjednoczone, TUR—Sokół (Pabjanice). Na czele tabeli mistrzowskiej znajduje się obecnie Pogoń przed Hamoneą i Zjednoczone.

Mecz tenisowy Polska — Węgry

Mecz tenisowy Polska—Węgry rozegrany zostanie w Warszawie na kortach Legji w dniach od 13 do 15 czerwca. Będzie to obok pucharu Davisa najważniejsza rozgrywka tenisowa w kraju.

Konkursy hippiczne w Warszawie

W końcu bieżącego miesiąca rozpoczynają się w Warszawie międzynarodowe konkursy hippiczne, w których wezmą również udział znakomici kawalerzyści włoścacy, francuzcy oraz inni znani jeźdźcy światowi.

Turniej drużyn fabrycznych

W najbliższym czasie rozegrany zostanie w okręgu łódzkim turniej fabryczny wszystkich drużyn prowincjonalnych zrzeszonych w związku piłki nożnej. Rozgrywki toczyć się będą o puchar ofiarowany przez jedno z bism łódzkich.

Pierwszy sukces Łódzkiego Klubu Motocyklowego

W dniu 18 maja r. b. z okazji 5-ciolecia istnienia Klubu Motocyklowego w Bydgoszczy, został zorganizowany raid motocyklowy w którym przyjął oficjalnie po raz pierwszy udział, nowo zorganizowany na terenie naszego miasta Łódzki Klub Motocyklowy. Raid odbyło 105 maszyn z następujących klubów: „Legja” Warszawa — 33 maszyny, „Unja” Poznań — 27 maszyn, Kl. Mot. Grudziądz — 12 maszyn, Kl. Mot. Toruń — 10 maszyn, „Gedanja” Gdańsk — 8 maszyn, L. K. M. Łódź — 6 maszyn, „Union” Łódź — 5 maszyn, Kl. Mot.

Zgierz — 2 maszyny, „Harley Klub” — Gdańsk — 1 maszyna, „Schupo” Gdańsk — 1 maszyna. Kolejne miejsca zdobyli: I-sze „Legja” Warszawa, przejechanych kilometrów 8976, II-gie „Unja” Poznań 3510 km., III-cie „Gedanja-Gdańsk” — 1504 km., IV-te L. K. M. Łódź — 1332 km., V-te „Union” Łódź — 1110 km. Ogółem wszyscy motocykliści przejechali — 18618 km. Wymienione Kluby otrzymały od organizatorów piękne nagrody, a motocykliści L. K. M. plakiety brązowe za zdobyte czwarte miejsce.

—000—

Wyścigi Międzyklubowe Łódzkiego Towarzystwa Kolarskiego

W dniu 1 czerwca 1930 r. Łódzkie Towarzystwo Kolarskie, urzędują na trasie Konstantynów — Zgierz — Konstantynów „Międzyklubowe Wyścigi Kolarskie” z następującym programem:

1. „Wyścig Otwarci”, dystans 15 km. dostępny dla wszystkich zawodników nie licencjonowanych. Nagrody: I-zeton srebrny, II-zeton srebrny-bronzozy, III-zeton bronzowy.

2. „Wyścig Główny”, dystans 25 km. dostępny dla zawodników licencjonowanych. Nagrody: I-zeton srebrny-złoty, II-zeton srebrny-emałowany, III-zeton sre-

brny.

3. Wyścig Turystyczny, dystans 15 km. dostępny dla zawodników turystów, członków Klubów i Sekcji Kolarskich, należących do K. M. K. w Łodzi, na rowach drogowych i w kostjumach turystycznych. Nagrody: I-zeton srebrny-emałowany, II-zeton srebrny oksydowany, III-zeton srebrny mały.

Start i meta w Konstantynowie. Początek wyścigów o godz. 10-ej rano. Zapisy na starcie. Startowe bezpłatne. Nagrody będą wręczone zwycięzcom po wyścigach na mecie.

—000—

Ustalenie reprezentacji bokserskiej Polski na mistrzostwa Europy

Skład reprezentacji bokserskiej Polski na mistrzostwa Europy w Budapeszcie przedstawiać się będzie następująco: w. musza: Moszko, w. wadze koguciej rozegrana zostanie w sobotę walka między Forlańskim i Stempniakiem, w. piórkowa: Górny, w. lekka: zwycięzca sobotniego spotkania Arski—Seweryniak, w. półśred-

nia: zwycięzca sobotniego spotkania Trzosek—Majchrzycki, w. średnia: Wiczorek, w. półciężka: zwycięzca walki Wiśniewski—Konarzewski, w. ciężka: Stiebbe. Udział łódzian w naszej reprezentacji jest jednak niepewny, gdyż łódzcy bokserzy nie mogą otrzymać zwolnienia na kilkutygodniowy pobyt w Poznaniu.

Wynik cyfrowy niezawsze odzwierciadla stosunek sił

Przed wojną rzadkie wyjazdy angielskich piłkarzy zawodowych na kontynent były pasmem bezapelacyjnych zwycięstw. Żadna drużyna kontynentalna, nawet reprezentacje ogólnokrajowe nie mogły dorównać poszczególnym klubom angielskim.

Jedynie znakomita praska „Slavia” mogła marzyć o walce z Anglikami, gdy inne zespoły zgóry musiały pogodzić się z myślą o przegranej.

Kolosalny rozwój piłkarstwa w całej Europie przyczynił się do wydatnego podniesienia się jego poziomu. Wprowadzenie zawodowstwa jawnego i grasowanie pseudoamatorstwa wytworzyło i na kontynencie typ gracza, dla którego piłkarstwo jest głównym zajęciem, co z kolei przyczyniło się do podniesienia techniki i taktyki gry.

To też dziś zawodowcy angielscy nie są już tym przeciwnikiem, któremu ulega się bezapelacyjnie. Przeciwnie pojedyncze kluby zawodowe przyjeżdżając na kontynent traktują te tournée jako wyścigi wypoczynkowe i grają gorzej niż zwykle, ulegając nieraz gospodarzom, na-

wet wywołując ostre niezadowolenie widzów.

Ale kiedy drużyna, która wychodzi na boisko, nazywa się „zawodowa reprezentacja Anglii” można być pewnym, że zobaczymy najwyższy kunszt piłkarski.

Zawodowcy lub pseudo-amatorzy kontynentalni mogą skutecznie się bronić, mogą nawet wywalczyć sobie sukces, ale nigdy nie wznoszą się na tą wyżynę opowania piłki i strategii piłkarskiej, na której stoją Anglicy. Dorównują im chyba jedynie triumfatorzy dwóch olimpiad — pseudoamatorzy Urugwajscy.

Ostatni zawodowa reprezentacja Anglii grała jak wiadomo z pseudo-amatorską reprezentacją Niemiec, uzyskując wynik 3:3 i z zawodową reprezentacją Austrii 0:0.

Dla piłkarstwa niemieckiego był to wielki sukces, ale myliłby się, kto przy puszczał, że dorosło ono do angielskiego poziomu. Wynik cyfrowy nie zawsze odzwierciadla stosunek sił, a przede wszystkim — umiejętności.

Pod tym względem Anglicy wciąż jeszcze przewyższają resztę Europy.

—000—

Echa pobytu Turystów w Lidze

W roku 1927 w pierwszym roku istnienia Ligi, Pogoń została jak wiadomo zawieszona tuż przed końcem rozgrywek ligowych przez Zarząd Ligi i w związku z tym Turycy nie mogli rozegrać z drużyną lwowską rewanżowego spotkania, mimo iż Turystom należało się od Pogoni 1680 zł. Sprawa ta walcowała się przez kilka lat i wreszcie w r. ub. Zarząd Ligi nakazał Pogoni wypłacenie Turystom zł. 850, rozegrania spotkania towarzyskiego we Lwowie i zwrotu kosztów podróży. Tymczasem jednak Turycy spadli z Ligi. Zwra cali się oni kilkakrotnie do Pogoni w powyższej sprawie, która ostatecznie zgodziła się sprowadzić Turystów do Lwowa na dzień 29 maja, w międzyczasie jednak Pogoni się namyśliła i termin tego meczu odwołała. Turycy chcą wreszcie sprawę tę

zlikwidować zażądali od Pogoni tytułem odškodowania zł. 800, lecz Pogoń odpisała, że nie jest w stanie sumy tej wypłacić Turystom (?). Jakie będzie zakończenie tej sprawy zobaczymy w dniach najbliższych.

Do akt. Nr. 1147/1930 r.

OGŁOSZENIE.

Komornik Sądu Grodzkiego w Łodzi ADAM JAROSZYŃSKI, zamieszkały w Łodzi przy ulicy Piramowicza Nr. 7, na zasadzie art. 1030 U. P. C. ogłasza, że w dniu 3 czerwca 1930 roku od godz. 10-ej rano w Łodzi, przy ul. Nowomiejskiej Nr. 16, odbędzie się sprzedaż z przetargu publicznego ruchomości, należących do Abrama Hendelesa i Dawida Neufelda i składających się z 500 grosów gniaków, oszacowanych na sumę zł. 550.

Łódź dnia 17 maja 1930 r.

Komornik: ADAM JAROSZYŃSKI

TEATR I SZTUKA

TEATR MIEJSKI.

„ZE ŚRODY NA CZWARTEK”.

Dziś w czwartek po cenach najniższych romans Lenza „Z środy na czwartek” z jubilatami Antonim Kliszewskim.

TEATR MIEJSKI.

„DIELNY WOJAK SZWEJK”.

Jutro w piątek po cenach najniższych po raz bezwzględnie ostatni w sezonie „Dzielny Wojak Szwejk”.

TEATR KAMERALNY.

Ostatnie występy Kazimierza Szuberta. Dziś czwartek, piątek, sobota i niedziela o godz. 8,45 wiecz. ostatnie powtórzenia wesołej, wybornie granej komedji Vernoni'a „Egzotyczna kuzynka” (Kuzynka z Moskwy) z udziałem świetnego komika Teatru Polskiego w Warszawie Kazimierza Szuberta oraz Eli Dzięwońskiej w roli tytułowej i M. Rozwadowicz-Kędzierskiej w drugiej roli kobiecej. Reżyserja W. Ścibora. Ceny miejsc niższe.

Powszechną uwagę zwracają suknie pań występujących w sztuce, wykonanych z materiałów uprzejmie dostarczonych przez znaną łódzką firmę L. Geyera, piękne tapety z firmy W. Gostyński oraz efektowne meble gabinetowe z firmy M. Besser.

TEATR POPULARNY.

Ogrodowa Nr. 18.

Ostatnie powtórzenia „Podróż diabła na wesele”.

Dziś czwartek, i piątek ostatnie dwa powtórzenia powodzeniowej komedjo-opery J. M. Kamińskiego „Podróż diabła na wesele” przepięknie śpiewami i efektownymi tańcami.

W sobotę premiera arcywesołej komedji społecznej Gevalta i Berra „Książę, szofer i Kucharka” w reżyserji Wł. Ziemińskiego.

„WESELE LALKI”.

W niedzielę o godz. 12 w południe wielka atrakcja dla naszych miłośników przygotowana przez reż. Leopolda Zbuckiego: uroczą, barwną, urozmaiconą tańcami i śpiewami bajka „Wesele lalki”. Bilety do nabycia w kasie teatru. Ceny miejsc od 50 gr. do 1,50. Osoba dorosła może wprowadzić jedno dziecko do lat siedmiu bezpłatnie.

DZIS KONCERT IWANA STESZENKI.

Dziś przyjeżdża do Łodzi artysta opery w Chicago Iwan Steszko, znakomity śpiewak rosyjski, który wykona na dzisiejszym koncercie w Sali Filharmonijnej cały szereg arji operowych oraz pieśni i romansów. Udział w koncercie bierze znany pianista F. Szymanowski. Szczegóły w programach. Początek koncertu o godz. 8,45 wieczorem.

PROGRAM POLSKIEGO RADJA.

na piątek, dnia 23 maja 1930 r.

STAŁE AUDYCJE: Sygnał czasu 11,58 i 19,58 na wszystkie stacje. W Warszawie: 13,10 komunikat meteorologiczny.

ROZGŁOSNIA ŁÓDZKA POLSKIEGO RADJA. 12,30—13,30 Koncert z płyt gramof. Gramof.

fon i płyty z firmy A. Kligbeil, Łódź, ul. Piotrkowska 160, 15,20 „Przegląd wydawnictw periodycznych” omówi prof. H. Mościński tr. z Warszawy), 15,45 Z życia Polskich Zespołów Śpiewaczych—komunikaty Zw. Śpiewaczych i Muzycznych (tr. z Warszawy) 16,15—17,00, Muzyka z płyt gramofonowych (tr. z Warszawy) 17,00 „Kącik artystyczny L. S. G. (tr. z Warszawy) 17,15 „Jak sporządzać testamenty i darowizny” mówić będzie adv. Stan. Peszyński (tr. z Warszawy) 17,45 Koncert popołudniowy (tr. z Warszawy) 18,45 Rozmaitości łódzkie, 19,25—19,35 Giełda rolnicza, Komunikat Izby Handlowej. 19,35—19,50 Prasowy dziennik radiowy (tr. z Warszawy), 20,05 Pogadanka muzyczna — wygl. p. Karol Stromenger (tr. z Warszawy), 20,15 Koncert symfoniczny z Filharmonji Warsz. Po koncercie komunikaty: meteor. polic., sport., oraz retransmisja ze stacji zagranicznych.

KRAKÓW: 12,05—13,10 Koncert płyt gramofonowych. 15,00 oKm. gospodarczy z Warszawy 16,00 Pieśni majowe z Wieży Marj. 16,45—17,15 Koncert płyt gramof. 17,45 Koncert z Warszawy 19,10 Giełda rolnicza z Warszawy 19,25—19,35 Rozmaitości, 19,35 Pras. Dziennik Radj. z Warszawy 20,00—20,05 Hejnał z Wieży Marj. 20,15 Koncert symf. z Filh. Warsz. 24,00 Hejnał z Wieży Marj.

POZNAŃ: 13,05—14,00 Koncert gramofonowy, 14,00—14,15 Notowania giełdy pien. 14,15—14,30 Kom. gosp. roln. Pata, 16,45 Radjografia (syst. Fultona). 17,05—17,25 „Z tygodnia propagandy L. O. P. P. — odczyt p. t. „Król gazów — yperyt”, wygłosi kpt. St. Gurtys 17,45—18,45 Koncert z Warszawy 18,45—19,00 Nadprogram 19,20—19,35 „Teatr i życie sceny” wygłosi red. Z. Kosidowski. 19,35 Interludjum muz. 19,50—20,15 Odczyt z cyklu „Holandia współczesna”, wygłosi dr. M. Jedlicki, doc. U Jagiell. 20,15—22,30 Koncert symf. z Filh. Warszawskiej 22,45—24,00 Muz. tan. z cuk. „Polonia”.

KATOWICE: 12,05—13,10 Koncert płyt gramofonowych 16,20—17,15 Koncert z płyt gramofonowych 17,45—18,45 Muzyka lekka z Warszawy, 18,45—19,05 Rozmaitości, 19,05—19,20 Codzienny odcinek powieściowy. 19,20—19,30 Intermezzo muzyczne 20,00 Kom. Zw. Młodz. Polskiej, 20,05—20,15 Komunikaty sportowe 20,15 Koncert symfoniczny z Filh. Warsz. 23,00 Skrzynka poczt. w jez. franc. Korespondencje słuchaczy zagran. (z Europy, Afryki, Azji i t. d.) omówi Dyr. Progr. St. Tymieniecki.

ZAGRANICZNE:

17,00 Bratislava. Recital fortepianowy Macudzińskiego. 19,30. Budapeszt. Transm. z Opery Królewskiej. „Turandot” — opera Pucciniego. 20,00. Hamburg. Transm. wieczoru wagnerowskiego z Musikhalle. 20,30. Wrocław. „Rewolucja w Chinach” — szt. chowisko Ottona Zoffa. 20,30. Medolan. Koncert symfon. 21,00. Londyn (National). Transm. z Queen's Hall. „Eljasz” — oratorium Mendelssohna. 21,02. Rzym. „Księżna Chicago” — operetka Kalmana. 21,35. Królewiec. Recital Stefana Frenkla.

POŻAR

zniszczył zamek królewski

BERLIN, 21.V. Z Oslo donoszą, że w siedzibie norweskiego następcy tronu Olafa, wybuchł w południe pożar, który rozszerzał się niezwykle szybko. W ciągu krótkiego czasu została zniszczona większa część budynku. Zamek ten książę otrzymał w podarunku ślubnym od pła norweskiego w Paryżu Jeresberga. Wysłki straży pożarnej i ludności około zlokalizowania ognia okazały się bezskuteczne. Udało się tylko uratować większą część urządzeń wewnętrznych i biurowych.

Do akt. Nr. 1089/1930 r.

OGŁOSZENIE.

Komornik Sądu Grodzkiego w Łodzi ADAM JAROSZYŃSKI, zamieszkały w Łodzi przy ulicy Piramowicza Nr. 7, na zasadzie art. 1030 U. P. C. ogłasza, że w dniu 3 czerwca 1930 roku od godz. 10-ej rano w Łodzi przy ulicy Ogrodowej Nr. 20, odbędzie się sprzedaż z przetargu publicznego ruchomości, należących do Walentyny i Bolesława Stasiaków i składających się z mebli, oszacowanych na sumę zł. 540.

Łódź, dnia 12 maja 1930 r.

Komornik: ADAM JAROSZYŃSKI.

252 tys. bezrobotnych w Polsce

Według danych państwowych urzędów pośrednictwa pracy, ostatnie tygodniowe sprawozdanie z rynku pracy za czas od 10 do 17 b. m. wykazuje: 252,676 bezrobotnych, zarejestrowanych w państwowych urzędach pośrednictwa pracy. W stosunku do zeszłego tygodnia sprawozdawczego bezrobocie zmniejszyło się o 10,729 osób. (PAT)

Rokowania polsko-niemieckie w sprawie zniesienia ograniczeń przywozu i wywozu

W odpowiedzi na wystąpienie Rządu Polskiego do rządu Rzeszy o przeprowadzenie w dniu 21 b. m. rozmów między Polską a Niemcami, mających na celu umożliwienie Polsce ratyfikacji międzynarodowej konwencji w sprawie zniesienia zakazów i ograniczeń przywozu i wywozu — rząd niemiecki zgodził się na rozpoczęcie tych rozmów w terminie 23 maja r. b. Rząd Polski przychylił się do zaproponowanego przez stronę niemiecką terminu i w dniu jutrzejszym przedstawiciele rządu polskiego udają się w tej sprawie do Berlina. (PAT)

Z ŻYCIA PROWINCJI

„O reformę życia polskiego”

W ubiegłą niedzielę, staraniem koła B. B. W. R. w Wieluniu odbył się w tym mieście w sali kinoteatru „Goplana”, odczyt p. red. L. Rubacha na temat — „O reformę życia polskiego”. Mówca w odczycie zwrócił niezwykle licznie zebranej publiczności (około 500 osób), uwagę na przyczyny trudnego naszego położenia gospodarczego i w głęboko pomy-

ślanych wywodach uplastyczył linję rozwojową naszej kultury i naszego życia państwowego i społecznego, oraz wskazał te drogi rozwoju po jakich winien się rozwijać ruch organizacyjny reformatorski i całe nasze życie państwowe. Po odczycie w imieniu zebranej publiczności podziękował prelegentowi p. Ostrowski.

ZARZĄD TELEFONÓW ŁÓDZKICH P. A. S. T.

przystąpił w dniu dzisiejszym do rozsyłania P. P. Abonentom nowego Spisu Abonentów Łódzkiej Sieni Telefonów na rok 1930.

Spisy w ilości po jednym egzemplarzu do każdego głównego aparatu i po jednym egzemplarzu do każdego dodatkowego aparatu będą dostarczone do domu wszystkim abonentom, zgłaszanie się zatem po takowe do biura Zarządu Telefonów jest zbędne.

Należność za każdy egzemplarz Spisu w myśl par. 18 warunków korzystania z Sieni została ustalona na Złoty jeden i będzie policzoną P. P. Abonentom w rachunkach za abonament telefoniczny. Posłańcom za roznoszenie Spisu ze strony P. P. Abonentów nie należy się żadna zapłata.

Teatr Miejski

„Z Środy na Czwartek”

Leo Lenza

Przedewszystkiem przeproszam osoby zainteresowane niżej wydrukowanym za nieco spóźnioną relację z jubileuszu Antoniego Kliszewskiego i recenzję „Z środy na czwartek”.

Aliści niezwykłym, rzadkim jubileuszem wruszony byłem tak serdecznie i szczerze, iż dopiero teraz w głębokim ducha skupie niu cierpliwym czytelnikom relację zdaje. A więc...

W ub. czwartek Łódź artystyczna, teatralna, wrzoseni miała szlachetnych garść szczodrą, bowiem obchodzone w Teatrze Miejskim jubileusz rzadki na scenach polskich — pięćdziesięciolecie pracy aktorskiej — pięćdziesięciolecie pracy Antoniego Kliszewskiego.

W każdym zawodzie pięćdziesięciolecie pracy — to szmat czasu i wielka rzecz! — W pracy aktorskiej, w pracy aktora polskiego, to zasługa b. wielka, przez duże B. — bo każdy zważy, w jakich okolicznościach polskie dawniej pracowało warunkach, a

i obecnie niejednokrotnie pracować musi, kto zna życie teatru nie od strony widowni, ale cośkolwiek za dekoracjami, temu taka pięćdziesiątka zaimponuje i szczerzy podziw na sercu jego legnie.

Nerwy sterane pracy aktorskiej najczęściej czysty dochód w społeczeństwie naszym jakże łatwo o nerwów przedwczesne skołatanie.

A mozołu, mozołu niewdzięcznego, a zawodów gorzkich, a innych umartwień ile, wylączywszy już zupełnie troski materjalne! Tyle się zresztą o życiu aktora polskiego pisało i mówiło, tyle nieomal, co o roli pisarzy, o niskich tantiemach autorów i o zdzierstwie wydawców, że dziś jeno tak mimowoli o powyższym przypominam, aby fantazję swoich Czytelniczek i Czytelników pobudzić, iżby dokładnie odczuli całe znaczenie tej 50-tki, jaką uczczono w ub. czwartek w T. Miejskim.

Ja — osobiście — nie dziwię się, że

p. Antoni Kliszewski zmógł pracą swoją i talentem te lat 50-t, zmógł szczęśliwie, zostawiając za sobą na świetlanej drodze trudu pięknej pracy pamiętki chwalebne, że się tak duszą i sercem z mozołem i troską życia aktorskiego szczęśliwie uporał. Przecież imię jego — Antoni, a ludzie, co takie imię na chrzcie św. dostali, zawsze są sercem Niebu bliscy, niebo w duszach noszą i szczęśliwość jakowąś łagodną a dobrą, że i łatwiej im i wdzięczniej zło życia przebrnąć.

W patronie swoim mają opiekuna dobrego, a już jeśli patron ten dojrzy w danym imienniku swego ziarna talentu prawdziwe, to wychoduje z nich radość dla ludzi — niewątpliwie!

Hodował więc talent p. Antoniego Kliszewskiego i serce i duszę starannie, że przez długie, długie lata życia pracowitego, płynęło z talentu Jego wiele radości, wiele wrzoseni na polskie, w szczerze sztuce rozkochane, choć czasem, niezbyt wdzięczne — widownie.

To też w ub. czwartek świat aktorski, świat dziennikarski i inne światy i światki oddały hołd należny pracy p. Antoniego Kliszewskiego.

Teraz o sztuce p. Lenza słów kilka. —

Ze została kreowana na sztukę, uświetniającą jubileusz szczerzego artysty, nie będziemy mówili o jej cechach umyślnych, i o tem, że reguła dawania po kilka sztuk jednego gatunku — hurtem, najwidoczniej wybór jej spowodowała.

Jest jedną z licznie obecnie płodzonych kryminalnych scenicznych dochodowych kawałków. „Romans” ten w rodzaju kioskowych arcydzieł za 5 groszy ratowany był od śmierci nieomylnie przez zespół, który grał doskonale pod wytrawną reżyserją Wiercińskiego.

Duża zasługa p. Hildy Skrzydłowskiej leży w ożywieniu papierowej roli bohaterki romansu rumieńcem urody i żywą iskrą talentu.

P. Brodniewicz daleko lepiej czuje się w Europie aniżeli w Singapore, więc rezultat jego gry w roli przywódcy szajki bolszewickich agentów, a pozatem w roli młodego don - juana — jaknajlepszy.

Pozatem specjalnie wymieniam nazwiska p. Wiercińskiej, p. Winawera, Krzemieńskiego, chociaż wszyscy pozostali w rolach swych czuli się nienajgorzej.

L. Rubach.

HASŁO ROLNICZE

Co powinien uprawiać rolnik w dzisiejszych czasach

Odpowiedź na to pytanie, dręczące wszystkich rolników niemal całego świata jest prosta i zawiera się w jednym słowie: „Soję”. Tak jest — groch azjatycki soję, której przemiał na mąkę o nieprawdopodobnej prostej sile odżywczej, wynalazł niedawno wiedeński lekarz dr. Berczeller.

Uprawa soji kosztuje bowiem bardzo mało, a groch ten tak jak i inne rośliny strączkowe przyswaja przeważną część potrzebnego mu azotu z powietrza, a tylko nieznaczną część czerpie z ziemi. W ten sposób soja meljoruje rolę, na której jest posadzona, ściaga z powietrza azot, którego część przez korzenie tego grochu przenika w glebę, dalej zmniejsza parowanie ziemi, obfite zaś liście i badyle tego grochu dostarczają bardzo pożywnego, tłustego i bogatego w witaminy pokarmu dla bydła.

Próby uprawy soji rozpoczęto już przed wojną: w Austrii, na Węgrzech, w południowych Niemczech, we Włoszech i w Rosji. Dawały one wszędzie doskonałe rezultaty i wykazały, że głównie pod uprawę soji nadają się pewne tylko okoliczności i gleba, na której rośnie kukurydza. Stacja doświadczalna rolnicza w Dreźnie już w 1892 r. podjęła próby otrzymania przez krzyżowanie nowych ras soji dla klimatu mniej ciepłego. Próby te przyniosły znakomite rezultaty. Uprawa soji więc w Europie jest możliwa i soja udaje się znakomicie. Należałoby zapytać czemu mimo tych świetnych wyników prób żaden z krajów europejskich nie uprawia soji na wielką skalę. Odpowiedź jest jasna. Uprawa soji na cele wyrobu oleju nie opłaca się tak, jak uprawa innych roślin np. kartofla. Ale obecnie po wynalezieniu przez dr. Berczellerę sposobu otrzymywania z grochu soji mąki sytuacja przedstawia się zupełnie inaczej.

Dzisiaj uprawa soji może w bardzo krótkim czasie przynieść rolnikowi majątek. Kartofel bowiem stanowi wprawdzie tani, masowy środek odżywczy, ale tylko roślinny, podczas gdy tania mąka soji równa jest pod względem odżywczym drogim środkiem spożywczym, dostarczającym człowiekowi przez zwierzęta. Białko tej soji jest biologicznie równoważnościowo białku zwierzęcemu, zawartemu w mięsie, w mleku, w jajach, a nawet przewyższa białko mięsne o tyle, że w przeciwnieństwie do niego, nie powoduje podagry. Dlatego też taki autorytet na polu przemiany materii, jak prof. C. Noorden, poleca używanie soji, jako środka odżywczego w jak najszerszym zakresie.

Gdyby, który z rolników zamierzał spróbować uprawy soji to powinien pamiętać o następujących czynnikach, wchodzących obecnie w rachubę t. z. zbadanych i wypraktykowanych. Rola powinna być taka, na jakiej udaje się kukurydza. Na zasiew soji powinien być sprowadzony najszlachetniejszy gatunek ziarna. Wreszcie trzeci i bodaj najważniejszy z tych czynników, przeznaczona na zasiew soja powinna być przed tem zaszczepiona specjalną bakterją. To zaszczepienie specjalną bakterją nie powinno nikogo przerażać ani odstraszać, gdyż odbywa się ono w bardzo prosty, nie przynoszący większego kłopotu, sposób. Polega to tylko na zwykłym oblaniu grochu przeznaczanego na zasiew bakterjami, zawartymi we flaszeczkach i na przemieszaniu nasienia przed zasiewem, czy też zaszczepieniem.

Szczenie soji nie jest przywiązane bynajmniej do tego tylko gatunku grochu, niemal wszystkie bowiem rośliny

strączkowe ściągają, jak już powiedzieliśmy, niemal cały potrzebny im azot, w celu przetworzenia go na białko, z powietrza. Aby więc ułatwić im to zadanie i aby zebrały one potrzebną ilość azotu, trzeba, by na korzeniach ich osiadły bakterje, które ciągną azot z ziemi.

Istnieją wielkie ilości gatunków tych bakteryj. Stwierdzono, że groch-soja osiąga maximum wydajności ilościowo i jakościowo przy użyciu specjalnych bakteryj, które nazwano soja-bakterja. Oczywiście, że role w Polsce, na których nie uprawiano jeszcze na nich soji, nie zawierają tych bakteryj i trzeba im ich dostarczyć. Gleba nasycona bakterjami po soji nadaje się pod uprawę wszelkiego rodzaju

roślin nawet ogrodowych, gdyż tkwiące w niej bakterje w dalszym ciągu dostarczają azot, zastępując w pewnej mierze nawozy azotowe.

Stany Zjednoczone wprowadziły na szeroką skalę zaszczepienie roślin strączkowych. Dziś niema tam farmera, któryby nie stosował zaszczepienia bakterjologicznego. Flaszeczek z bakterjami dostarczają tam stacje doświadczalne po własnych kosztach. Co rok setki tysięcy takich flaszeczek wykupują rolnicy amerykańscy, a jak wykazuje statystyka zebrana w 15-tu stacjach, następującej flaszeczek idzie dla zasiewu i hodowli soji. Tak np. stacja doświadczalna Uniwersytetu Missouri rozesała w r. 1927-28 dla całego stanu Columbia ogromną ilość soja-bak-

terji, proporcjonalnej dla 155.000 kg. nasion soji. Wyniosło to 75 proc. wszystkich bakterji strączkowych użytych w tym roku w stanie Columbia, a odpowiadało to 38.500 ha gruntu, wziętego pod uprawę soji w tym stanie.

Gorączka uprawy soji, jaka opanowała Amerykę, najlepiej świadczy o jej wysokiej opłacalności. Jeżeli zaś uwzględnimy, że gorączka ta powstała na kilka lat przed wynalazkiem dr. Berczeller, który pomnożył wielokrotnie opłacalność soji, to wtedy staje się dla nas jasnym, że rolnicy w Polsce powinni we własnym interesie zaprowadzić na szeroką skalę, uprawę tego grochu azjatyckiego. Z.

Spółdzielczość rolnicza ludności polskiej w Czechosłowacji

Rozwój spółdzielczości polskiej w Czechosłowacji postępuje szybko naprzód. Poszczególne lokalne instytucje kredytowe zrzeszone są w Związku Spółek Zarobkowych i Gospodarczych z siedzibą w Czes. Cieszynie. Głównym polem działalności, nadającym instytucjom tym piętno charakterystyczne, jest ich czynność kredytowa. W pierwszych sześciu latach swego istnienia napotykała ona na ogromne trudności, gdyż ludność, rekrutująca się przeważnie z biednych sfer rolniczych i robotniczych nie przedstawia poważniejszej siły kapitalistycznej, a była przyzwyczajona do lokowania oszczędności w instytucjach miejskich, przeważnie nie polskich.

W ostatnich latach zauważono ogromną zmianę najlepszą. Przyczyniła się do niej przedewszystkiem praca uświadamiająca, propagandowa słowem i piśmem, że kasy wiejskie spółdzielcze przedstawiają najbardziej bezpieczny i najmniej ryzykowny sposób składania oszczędności. Do polskich spółdzielni kredytowych, czy to typu Raiffeisena, czy Schultze-Delitsch zaczęły napływać wskutek tego znaczne

wkładki oszczędnościowe, z drugiej strony przyszła związkowi z pomocą naogół korzystna sytuacja gospodarcza. Członkowie ludowych instytucji gospodarczych to rolnicy, chałupnicy, rzemieślnicy, robotnicy. Rolnik miał dobre żniwa i choć był zmuszony sprzedawać plody ziemne po niskich cenach, jednak potrafił zaoszczędzić względnie spłacić swe długi i zobowiązania. Dwa więc czynniki: praca uświadamiająca i duża oszczędność ludu polskiego przyczyniły się do rozwoju polskich instytucji kredytowych. Podnieść należy dążność ludności polskiej do posiadania własnych domków i pola. Do zdobywania tychże gromadzi wytrwale kapitał, składając oszczędności w kasie spółkowej. Większa część pożyczek udzielonych członkom kas — to pożyczki na budowę.

Związek spółek spełnia nietylko funkcje kasy centralnej zrzeszonych spółdzielni, lecz nadto wspiera spółdzielnie w wykonywaniu ich czynności, udziela porad, krzewi i umacnia zasady współdzielności, oraz budzi zmysł oszczędności. Wydaje on w tym celu „Poradnik Spółdzielczy”, jako

dodatek do „Poradnika Gospodarczego”. Związek zorganizował dnia 31. X. 1928 r. poraz pierwszy na większą skalę „Dzień oszczędności”, który przyniósł wielki sukces moralny.

Szkolne Kasy Oszczędności rozwijają się bardzo dobrze. Dziś już prawie wszystkie szkoły polskie posiadają Szkolne Kasy Oszczędności, nieraz oparte na samorządzie. Wyniki przeszły oczekiwanie, gdyż oszczędności dzieci szkolnych wynosiły w ub. roku w przybliżeniu 250.000 Kc.

Z końcem 1929 roku liczył Związek 63 spółkowych kas, z tego 18 w powiecie sądowym jablonkowskim, 21 w powiecie czesko-cieszyńskim, 17 w pow. frysztańskim i 7 w pow. bogumińskim. Oprócz spółkowych kas Raiffeisena należą do Związku spółdzielnie kredytowe systemu Szultze-Delitsch, a to 3 z nieograniczoną i 2 z ograniczoną poręką. Z nieograniczoną poręką: Towarzystwo Oszczędności i Zaliczek w Czes. Cieszynie z 7 filjami, Bank Rolniczy we Frysztańcu z 4 filjami, Bank Kredytowy w Jablonkowie. Z ograniczoną poręką: Przemysłowa Kasa Kredytowa w Błędowicach Dolnych i Kasa Zaliczkowa w Mor. Ostrawie. Spółdzielnie niekredytowych i towarzystw należało do Związku 13. Według rodzaju spółdzielni przedstawia się stan członków z dniem 31. XII. 29 r. następująco: spółkowe kasy (Raiffeisena — 63, spółdzielnie kredytowe z nieogr. poręką — 3, z ogr. poręką — 2, spółka rolniczo-handlowa „Ziemia” — 1, spółdzielnie spożywcze — 6 i spółdzielnie inne — 6. Razem należy więc do Związku — 81 spółdzielni.

Finanse Związku wykazują stały wzrost co jest dowodem wzmożonej czynności Związku. Obrót za 1929 rok wynosił 35.545.680,42 Kc., podniósł się więc w porównaniu z 1928 r. o 12.293.142,76 Kc., czyli o 52%. Sama kasa podręczna wykazuje obrotu 5.755.156,60 Kc. czyli o 1.799.725,64 Kc. więcej niż w 1928 r. Majątek własny Związku wynosi: 1.867.713,73 wzrósł więc w porównaniu z 1928 r. o 89.214,60 Kc. Wkładki pojedynczych spółdzielni, złożone w Związek z nadwyżek kasowych, osiągnęły kwotę z 3.520.728,80 Kc. Przychód za 1929 r. wynosił więc 684.848,30 Kc. Fundusze rezerwowe spółdzielni, złożone, jako lokacja, podniosły się o 53.552 Kc. Związek udzielił spółdzielniom z środków własnych pożyczek w wysokości 2.729.662 Kc. w rachunku bieżącym, t. j. o 1.229.46,05 więcej niż w 1928 r. Wobec wzrostu pożyczek zmniejsza się lokacja w banku o 506.155 Kc. i wynosiła z końcem 1929 r. 410.540 Kc. B.

WIADOMOŚCI ROLNICZE

KREDYTY ROLNICZE.

Stan zadłużenia rolnictwa w Banku polskim z tytułu kredytów udzielonych pod zastaw zboża wynosił 10 b. m. 13.334 tys. zł. Najwyższy stan zadłużenia rolnictwa w Banku polskim wynosił w d. 31 grudnia r. ub. — 35.617 tys. zł. Przeliczenie rolnicy spłacają Bankowi polskiemu około 3 milj. zł. dekadowo, tak że należy się spodziewać całkowitej spłaty zadłużenia do 30 czerwca r. b.

ZNACZNY WZROST WYWOZU BEKONÓW W KWIECIEŃNIU R. B.

W miesiącu ubiegłym dał się zauważyć znaczny wzrost eksportu bekonów do Anglii, co należy przypisać zarówno zwiększonemu w tym czasie zapotrzebowaniu, jak i niewątpliwemu poprawieniu jakości naszych bekonów, dzięki dobrowolnie wprowadzonej przez naszych wytwórców standaryzacji. Tak więc w kwietniu r. b. wywieźliśmy zagranicę 21.590 kwintali bekonów do Anglii, gdy w marcu r. b. eksport nasz osiągnął cyfrę zaledwie 16.733 kwintali.

PRZEWÓZ ZBOŻA I MAKI.

Z uwagi na podjęte przez Minist. Komunikacji prace nad rewizją stawek przewozowych na zboże i mąkę, Izba przemysłowo-handlowa w Warszawie wystąpiła wobec Minist. Komunikacji na posiedzeniu komitetu taryfowego o przedłużenie ulg na przywóz zboża, zarówno w obrocie wewnętrznym jak i zewnętrznym do d. 31 lipca 1931 r., o rozszerzeniu obszaru ważności tych ulg od wszystkich do wszystkich stacji kolei, o rozszerzenie tych ulg na przewóz ziarna również i za odległość 1 do 200 klm. Poprzedza postulaty stały się konieczne i

uwagi na to, że zrównanie taryf przewozowych na zboże i mąkę od dn. 1 października 1930 r. wywołało protesty kół rolniczych i młynarskich województw centralnych, wschodnich i połudn. Zrównanie stawek przewozowych na surowiec i produkt jest sprzeczne z zasadami gospodarczymi, na jakich taryfy przewozowe winny być oparte, oraz daje znaczny przywilej młynom poznańskim i pomorskim w konkurencji na terenie pozostałych województw.

RYNEK PRZETWORÓW ZIEMNIACZANYCH.

Sytuacja w przemyśle przetworów ziemniaczanych nie uległa polepszeniu. Zapotrzebowanie na mąkę ziemniaczaną jest mniejsze zarówno ze strony przemysłu tekstylnego, który uginą się pod kryzysem, jak i dla celów konsumcyjnych. Słaba wypłacalność odbiorców i przedłużające się ostatnio do kilku miesięcy kredyty wskutek prolongat spowodowały, że produkcja starają się stopniowo przejść na sprzedaż gotówkową. Wobec ograniczonego zbytu na rynku krajowym, wysiłki naszego przemysłu koncentrują się na eksporcie. Jest on jednakże bardzo utrudniony wskutek ogólnej nadprodukcji mąki ziemniaczanej i niskich cen eksportowych. W kwietniu r. b. wydała Izba Przemysłowo-Handlowa w Poznaniu świadectwa pochodzenia na 45.000 kg. mąki ziemniaczanej, przeznaczoną na eksport do Włoch (20.00 kg.) Zagłębia Saary (15.000 kg.) i Jugosławji (10.000 kg.).

Syrup i glukoza cieszą się zapotrzebowaniem normalnym. Kredyty udzielane są do trzeciego miesiąca.

Wspaniała ilustracja muzyczna orkiestry symfonicznej pod dyr. LEONA KANTORA. Pocz. seansów o g. 4-ej po poł., w sob. i niedz. o g. 12-ej w poł. Ceny miejsc niższe. Na pierwsze seanse po 50 gr. i 1 zł.

Luna pragnie by Łódź się śmiała!

I daje od DZIŚ!

Najweselszy i najdowcipniejszy program sezonu p. t.

„Małzonek wbrew woli”

Wytworna, tryskająca raketami humoru, o niebywałych sytuacjach, komedia współczesna.

W rolach głównych: Człowiek, wytwarzający optymizm“ niezrównany komik

MONTY BANKS oraz jego prześlizgnięta partnerka **LILIAN MANTON.**

KINO-TEATR
RESURSA

UL. KILINSKIEGO 123

Dziś i dni następnych!

Perła naszego tegorocznego repertuaru

W nocnym lokalu

Wzruszający dramat dziewczęcia ilustrujący cy przeżycia wśród mętów wielkiego miasta

W roli głównej

EWELINA HOLT I ERNA MORENA.

Następny program:

Znajoma z wagonu sypialnego

Początek seansów w dni powszednie o godzinie 5.20, 7.15, i 9; w dni świąteczne o godzinie 3, 5, 7 i 9.

Początek seansów o godz. 12-ej w poł. Na pierwszy seans wszystkie miejsca po 50. gr. Na wieczorowe seanse ceny miejsc niższe.

Dziś rewelacyjna premiera.

Supersensacja świata.

Szlagier tegorocznej produkcji amerykańskiej p. t.

Więzień z Sing-Sing

Tajemnice najstraszniejszego więzienia na świecie. Akcja tego filmu przenosi z murów nowojorskiego więzienia do luksusowych lokali Nowego-Yorku, gdzie rozgrywają się posępne tragedje i najstraszliwsze zbrodnie.

Po raz pierwszy na ekranie widzimy dwa genialne szympansy w mundurach policyjnych.

MAX i MORYC

Małpe jako policjanta, małpe jako detektywa, małpe-złodzieja i małpe-mordercę.

Kino Kultury i Oświaty PRZYSZŁOŚĆ

ul. Młynarska 32 345

Dziś i dni następnych!
Cuda techniki filmowej!

Świat zaginiony

Dramat sensacyjny w 10 aktach podług powieści Artura Conan Doyle'a. W rol. główne: ulubienica Hoollywoodu słodka BESSIE LOVE, Lewis Stone i Lloyd Hughes.

Olbrzymie bestje żyją, walczą i giną na oczach widza.

Nadprogram: Aktualności filmowe

Początek w dni powsz. o godz. 5-ej po poł. W sob., niedz. i święta o 1-ej pp. Na pierwszy seans ceny miejsc 30 i 50 gr. Orkiestra dźwiękowa ściśle dostosowana do obrazu.

Następny progr. „Czarny Anioł” w rol. gł. WilmaBanky znana z obrazu „Czarny Orzeł” oraz ulub. kobiet Ronald Colman

DZWIĘKOWY TEATR ŚWIETLNY „CASINO”

Dziś po raz ostatni!

IWAN MOZŻUCHIN
w swej pierwszej wspaniałej kreacji dźwiękowej jako

Hadzi Murat

(Biały Szatan)

oraz

Lil Dagower i Betty Aman

w monumentalnym filmie wg. arcydzieła Lwa Tolstoja p. t. „Hadzi Murat”.

Reżyserja: Alexander Wolkow.

Udział biorą:

sllyny chór kozaków dońskich niezrównany balet carski Eduardowej.

Arcydzieło dźwiękowe, które kosztowało miliony i przewyższa wszystkie filmy nieme oraz dźwięk. ostatn. sezon.

202 Bilety ulgowe ważne.

KINO **CZARY** TEATR

Dziś dni następnych!

Pierwszy raz w Łodzi!

Film jakiego jeszcze nie oglądał świat!

Perła tegorocznego repertuaru!

Dawno oczekiwany film!

Król Apaszów

Sensacyjne przygody przywódcy słynnych „szczurów paryskich” w podziemiach i spelunkach Paryża.

W roli „króla apaszów” słynny sensacj.

Ivor Novello

i czaru- **Izabela Jeans**

ścinające krew w żyłach sceny!

Początek seansów o godz. 12-ej w poł.

Na pierwszy seans wszystkie miejsca po 50 groszy. Na wieczorowe seanse **ceny miejsc niższe.**

◆ SŁOŃCE ◆

Napiórkowski 28

Dziś i dni następnych

HAROLD LLOYD

w szampańskiej komedji p. t.

CORAZ

PRĘDZEJ

Huragany śmiechu!

Następny program:

Miłość kozaka.

Uwaga: Ceny miejsc niższe. I m. 70 gr., II m. 60 gr., III m. 40 gr. W niedziele na pierwszy seans od g. 1-3 wszystkie miejsca po 40 groszy. sobotę od 3-5 po 40 gr. Początek w dni powszednie od godz. 5, 7 i 9, w sobotę o godz. 3, niedziele i święta o godz. 1 pp.

ZAWODOWE KURSY KIEROWCÓW SAMOCHODOWYCH

FR. GRĘTKIEWICZA

ŁÓDŹ, Piotrkowska 111-Tel. 175-35.

„WRÓĆ! WSZYSTKO PRZEBACZAM!!!”

Przygody energicznego podlotka.

W roli głównej **DINA GRALLA.** ◆◆◆ Reż. Ryszarda Eichberga. ◆◆◆ Wkrótce kino „PALACE”

Wyjaśnienia konkursu

na projekt szkicowy Więzienia Karno - Śledczego w Łodzi, ogłoszonego w dniu 25 kwietnia b. r. przez Urząd Budowy Gmachów Państwowych w m. st. Warszawie.

Odnosnie programu konkursu:

- 1) Oznaczenie punktów literami ABCDEA na planie sytuacyjnym w skali 1:500 nie zostało wprowadzone; fakt ten jednak nie wpływa na możliwość dalszej pracy, gdyż plan sytuacyjny jest wykonany prawidłowo, a granice terenu oznaczone liniami pełnymi nie pozostawiają żadnej wątpliwości.
- 2) Linie zabudowy ulicy Pomorskiej w granicach omawianego placu przyjąć należy w odległości 17,5 mtr. od osi narysowanej na planie sytuacyjnym ulicy, odnośnie ustosunkowania się do granic sąsiada i pobliskiej linii kolejowej obowiązują przepisy ogólne (a nie „miejscowe”) i dotyczą one odległości zabudowań od granic sąsiada w stosunku do wysokości budynków.
- 3) W dalszym ciągu wyczerpania budynków a, b, c, d, — dodaje się punkt „e”: „e” Właściwy budynek więzienny winien być usytuowany w takiej odległości od ulicy, żeby jakkolwiek porozumiewanie się więźniów z przechodniami lub mieszkańcami sąsiednich domów było również niemożliwe.
- 4) Główna krata zamyka jedyne dojście z budynku administracyjnego do pomieszczeń i kompleksu budynków więziennych o charakterze zamkniętym.
- 5) W omówieniu nadzoru nad celami w kierunku poziomym i pionowym w gmachu więziennym należy rozumieć wewnętrzny nadzór nad celami.
- 6) W celach jednoosobowych (18—20 m³) przewidziane w programie klozety należy rozumieć jako otwarte ustępy w celi więziennej.
- 7) Złobek dla niemowląt powinien znajdować się w obrębie lub poblizu zabudowań więziennych dla kobiet, jednak umieszczony poza klatką więzienną.
- 8) Przy mieszkaniach dla 40 dozorców z większą i małą rodziną należy zaprojektować dla każdego zespołu 20 mieszkań po 1 wannie i 2 natryski.
- 9) Przy dwóch pokojach komisyjnych dla przyjezdnych urzędników zaprojektować należy wannę i klozet.
- 10) Wymienione w zakończeniu programu tereny spacerowe należy rozumieć jako przeznaczone dla więźniów i znajdujące się w obwodzie zamkniętego terenu więziennego, a otrody warzywne i owocowe poza tym terenem zamkniętym.

Odnosnie warunków konkursu:

- 11) W punkcie 7-ym (str. 5) a) od słowa „oraz tereny sąsiednie” i t. d. do końca tego punktu cały pozostały tekst należy skreślić, jako nie obowiązujący.
- 12) Skład osobowy Sądu Konkursowego uzupełnia się jak następuje: „jako zastępca przedstawicieli Ministerstwa Sprawiedliwości wchodzi Dr. Henryk Janowski; jako zastępcy przedstawicieli Związku Stowarzyszeń Architektów Polskich — pp. architektów: WITOLD MATUSZEWSKI I MIROSLAW SZABUNIEWICZ.
- 13) Paragraf 11 (str. 6) skreśla się w całości, natomiast pozostaje § 11 o treści następującej: Sądowi Konkursowemu przysługuje prawo wypowiedzenia swojej opinii, które z projektów nadaje się do realizacji.

Kierownik Urzędu Budowy
Gmachów Państwowych
w m. st. Warszawie
(—) T. SZANIOR.

Warszawa, dnia 17 maja 1930 r.

O d p i s .

WYROK

W Imieniu Rzeczypospolitej Polskiej

Obecni: Przewodniczący Wice - Prezes J. Kiszmiszjan, Sędziowie Handlowi Babiacki i Roszak, Sekretarz apl. St. Zgliczyński. Dnia 10 maja 1930 roku Sąd Okręgowy w Łodzi w Wydziale Handlowym na posiedzeniu publicznym rozpoznawał sprawę z podania „Fabryka Wyrobów wełnianych Karol Nippe” o odroczenie wypłat.

postanowił:

Udzielić firmie „Fabryka wyrobów wełnianych Karol Nippe”, oraz Karolowi Nippemu osobiście odroczenia wypłat na przeciąg trzech miesięcy, poczynając od dnia 10 maja 1930 roku. Wyrok niniejszy ogłosić w „Monitorze Polskim” i pismach „Hasło Łódzkie” i „Republika”, oraz wywieścić w gmachu Sądu Okręgowego i na drzwiach przedsiębiorstwa firmy „Fabryka wyrobów wełnianych Karol Nippe”, pobrać od tejże firmy zł. 200 tytułem zaliczki na koszty ogłoszeń. Mianować nadzorcami sądowymi adwokatów Władysława Rozenblata i kupca Maurycyego Perła, ul. Piotrkowska 220, Sędzią Komisarskiego Sędziego Handlowego Stefana Osseera.

Podpisali obecni
Za zgodność St. Sekretarz
(—) T. Cichecki.

Akta sprawy Nr. Z. 180 1930 r.

WEZWANIE PUBLICZNE

Przewodniczący III-go Wydziału Handlowego Sądu Okręgowego w Łodzi na zasadzie art. 4 Rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 23-go grudnia 1927 r. o zapobieganiu upadłości (Dz. U. Nr. 3-28r., poz. 20) zawiadamia, że firma „Józef Rozenholz”, mieszcząca się w Łodzi, przy ul. Ai. Kościuszki Nr. 53, wniosła w dniu 17 kwietnia 1930 roku podanie do Sądu Okręgowego w Łodzi o udzielenie jej odroczenia wypłat i że termin do rozpoznania powyższego podania został wyznaczony na dzień 10-go czerwca 1930 roku, na godzinę 10-tą rano, sala Nr. 40 w gmachu Sądu Okręgowego w Łodzi, ul. Żeromskiego Nr. 115.

Wierzyciele powyższej firmy mogą przybyć na rozprawę sądową, celem udzielenia Sądowi wyjaśnień.

Wice-Prezes (—) J. Kiszmiszjan.
St. Sekretarz (—) T. Cichecki

WEZWANIE PUBLICZNE

Akta sprawy Nr. Z. 198(30r.)
Przewodniczący III-ciego Wydziału Handlowego Sądu Okręgowego w Łodzi na zasadzie art. 4 Rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 23-go grudnia 1927 r. o zapobieganiu upadłości (Dz. U. Nr. 3-28 r., poz. 20) zawiadamia, że firma „Maurycy Frankenstein”, mieszcząca się w Brzezinach przy ul. Sienkiewicza Nr. 13, wniosła w dniu 2 maja 1930 roku podanie do Sądu Okręgowego w Łodzi o udzielenie jej odroczenia wypłat i że termin do rozpoznania powyższego podania został wyznaczony na dzień 3-go czerwca 1930 roku na godz. 10-tą rano, sala Nr. 40 w gmachu Sądu Okręgowego w Łodzi, ul. Żeromskiego Nr. 115.

Wierzyciele powyższej firmy mogą przybyć na rozprawę sądową celem udzielenia Sądowi wyjaśnień.

Wice-Prezes (—) J. Kiszmiszjan.
St. Sekretarz (—) T. Cichecki

O d p i s .

WYROK

W Imieniu Rzeczypospolitej Polskiej

Obecni: Przewodniczący Wice - Prezes J. Kiszmiszjan, Sędziowie Handlowi Babiacki i Roszak, Sekretarz apl. St. Zgliczyński. Dnia 10 maja 1930 roku Sąd Okręgowy w Łodzi w Wydziale Handlowym na posiedzeniu publicznym rozpoznawał sprawę z podania firmy „Szeps i Goldberg” o odroczenie wypłat.

postanowił:

Udzielić firmie „Szeps i Goldberg”, oraz jej właścicielom Dawidowi Szepsowi i Senderowi Goldbergowi odroczenia wypłat na przeciąg jednego miesiąca licząc od dnia 10 maja 1930 roku. Wyrok niniejszy ogłosić w „Monitorze Polskim” i pismach „Hasło Łódzkie” i „Republika”, oraz wywieścić w gmachu Sądu Okręgowego i na drzwiach przedsiębiorstwa firmy „Szeps i Goldberg”. Pobrać od tejże firmy zł. 200 tytułem zaliczki na koszty ogłoszeń. Mianować Sędzią Komisarskiego Sędziego Handlowego Józefa Jabłkowskiego, nadzorcą sądowym — inżyniera Eugenjusza Patka, ul. Orła Nr. 5.

Podpisali obecni
Za zgodność St. Sekretarz
(—) T. Cichecki.

NOWOOTWORZONA FABRYKA MEBLI GIĘTYCH „VIENPOL”

poleca bogaty wybór krzesel, foteli, taburetek i różnych stolików oraz wszystko w zakresie giętych mebli wchodzące.

Łódź,
ul. Zawadzka 5
Tel. 191-20.

„Radjo Pogotowie”

Tel 183-40 Pomorska 20.
Naprawa, wizyty na mieście. Przebudowa radjo aparatów z zastosowaniem do stacji łódzkiej. Eliminatory. Ładowanie wypożyczenie, reperacja akumulatorów. Wszelkie zlecenia radjowo codziennie od 9 do 21. 164

ZAKŁAD Stolarsko -- Tapicerski Z. KALINSKI

Łódź, ul. Nawrot 37
i Kilińskiego 126, tel. 179-07

Poleca meble całkowite komplety oraz pojedyncze po cenach niżonych i na dogodnych warunkach 333

Wykonanie solidne!

Dr. med.

J. SADOKIERSKI stomatolog

chirurgja szczęk, jamy ustnej i plastyka regulacja zębów rentgenodiagnostyka
Piotrkowska 164
Tel. 114-20 220

DOKTOR Med. WOLKOWYŃSKI

Cegielniana 25 tel.126-87
Specjalista chorób skórnych i wenerycznych 635
LECZENIE ŚWIATŁEM (lampą kwarcową). Badanie krwi i wydzielin. Przyjmuje od godz. 8—2, i 6—9 pp w niedziele i święta 9—1
Dla pań od 5—6 oddzielna poczekalnia

Dr. med.
RÓZANER
Dzielnia 9. tel. 28-98
Choroby skórne, weneryczne i moczopłciowe.

Przyjmuje od 8—10 i od 5—8. Leczenie lampą kwarcową. Oddzielna poczekalnia dla pań. Dla pań od 3—5 pp. 1022

HALLO!

Hallo! Dzwon tel. 163-30 „Pogotowie krawieckie Kiersza” Żeromskiego 91, sklep nartożny. Momentalnie odświeża garnitur za zł. 3.—, suknię za zł. 2.80, palto za zł. 3.—, łącznie z odebraniem i odesłaniem. Expressem pierze, farbuje, przerabia, nicuje, sztucznie ceruje. Farbujemy i pierzemy futra sposobem lipskim. 228

WEZWANIE PUBLICZNE

Przewodniczący III-go Wydziału Handlowego Sądu Okręgowego w Łodzi na zasadzie art. 4 Rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 23-go grudnia 1927 r. o zapobieganiu upadłości (Dz. U. Nr. 3-28r., poz. 20) zawiadamia, że firma „Józef Rozenholz”, mieszcząca się w Łodzi, przy ul. Ai. Kościuszki Nr. 53, wniosła w dniu 17 kwietnia 1930 roku podanie do Sądu Okręgowego w Łodzi o udzielenie jej odroczenia wypłat i że termin do rozpoznania powyższego podania został wyznaczony na dzień 10-go czerwca 1930 roku, na godzinę 10-tą rano, sala Nr. 40 w gmachu Sądu Okręgowego w Łodzi, ul. Żeromskiego Nr. 115.

Wierzyciele powyższej firmy mogą przybyć na rozprawę sądową, celem udzielenia Sądowi wyjaśnień.

Wice-Prezes (—) J. Kiszmiszjan.
St. Sekretarz (—) T. Cichecki